C/2026/4637

3.9.2026

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Retningslinjer for anvendelsen af forordning (EU) 2024/3015 om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet

(C/2026/4637)

1. Indledning 4
2. Retlige rammer 5
2.1. Unionens forfatningsmæssige ramme 5
2.2. International retlig ramme 5
3. Forordningens anvendelsesområde 6
3.1. Produkter og erhvervsdrivende inden for forordningens anvendelsesområde 6
3.2. Definition af tvangsarbejde 7
3.2.1. Alt arbejde eller enhver tjenesteydelse 7
3.2.2. Mangel på frivilligt samtykke (ufrivillighed) 7
3.2.3. Tvang 7
3.3. Typer af tvangsarbejde 8
3.3.1. Privatpålagt tvangsarbejde 8
3.3.2. Statspålagt tvangsarbejde (SPTA) 8
3.3.3. Tvangspræget børnearbejde 8
3.4. Risikoindikatorer til at identificere tvangsarbejde 9
4. Undersøgelsesprocessen 9
4.1. Undersøgelse af mulige overtrædelser af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde 9
4.2. Undersøgelsesprocessens omfang 9
4.3. Risikobaseret tilgang til prioritering og målretning af undersøgelser 10
4.3.1. Kriterier for identifikation af produkter og prioritering af sager til undersøgelse 10
4.3.2. Identifikation af erhvervsdrivende i undersøgelsesfaserne 11
4.4. Vurdering af oplysninger 12
4.4.1. Indsamling og vurdering af foreliggende oplysninger 12
4.4.2. Relevante informationskilder 12
4.5. Indledende fase af undersøgelser 12
4.5.1. Anmodning om oplysninger fra erhvervsdrivende 12
4.5.2. Anmodning om oplysninger fra »andre produktleverandører«, andre interessenter og yderligere klarlæggelse af de faktiske forhold 13
4.5.3. Vurdering og afslutning af den indledende fase af en undersøgelse 14
4.6. Undersøgelse 15
4.6.1. Den erhvervsdrivendes ret til at blive underrettet og til at blive hørt 15
4.6.2. Anmodning om oplysninger fra erhvervsdrivende 15
4.6.3. Kontakt med andre relevante interessenter og inspektioner på stedet 15
4.6.4. Fortrolighed i forbindelse med undersøgelser 16
4.6.5. Resultatet af undersøgelsen 16

4.7. Erhvervsdrivendes samarbejde med de kompetente myndigheder og oplysninger, der kan anmodes om . 17
4.7.1. Eksempler på oplysninger om den erhvervsdrivendes tiltag til at identificere, forebygge, afbøde, standse eller afhjælpe risici for tvangsarbejde . 17
4.7.2. Eksempler på oplysninger om arbejdsforholdene på det sted, hvor det påståede tvangsarbejde fandt sted . 18
4.7.3. Eksempler på oplysninger om det produkt, der påstås at være i strid med forbuddet mod tvangsarbejde . 18
4.8. Afgørelser om overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde . 19
4.8.1. Fastslåelse af en overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde . 19
4.8.2. Fastslåelse af en overtrædelse i tilfælde af manglende samarbejde . 21
4.8.3. Afgørelsens indhold . 22
4.8.4. Forsyningskæder af strategisk eller kritisk betydning for EU . 23
4.9. Fornyet prøvelse af afgørelser og klageadgang . 24
4.9.1. Anmodninger om fornyet prøvelse af en afgørelse . 24
4.9.2. Anmodning om tilbagetrækning af en afgørelse efter efterlevelse af afgørelsen samt oplysninger, der skal indgives af erhvervsdrivende . 24
4.9.3. Administrativ og retslig prøvelse af en afgørelse . 25
4.10. Koordinering og samarbejde om undersøgelser og håndhævelse . 25
4.10.1. Koordinering mellem nationale myndigheder i en medlemsstat . 25
4.10.2. Koordinering med retshåndhævende myndigheder og samspillet med straffesager . 26
4.10.3. Koordinering, samarbejde og gensidig bistand mellem de kompetente myndigheder og Kommissionen . 26
5. Håndhævelse og sanktioner . 27
5.1. Håndhævelse af afgørelser om overtrædelse af forbuddet . 27
5.1.1. Håndhævelse af afgørelser om overtrædelse af forbuddet i EU . 27
5.1.2. Håndhævelse af afgørelser om overtrædelse af forbuddet ved grænserne . 28
5.1.3. Identifikation af produkterne ved grænsen . 29
5.1.4. Suspension af frigivelsen af produkter og underretning af de kompetente myndigheder . 29
5.1.5. Overgang til fri omsætning eller eksport . 30
5.1.6. Afvisning, beslaglæggelse og bortskaffelse . 30
5.2. Sanktioner . 30
5.2.1. Begrundelse for sanktioner . 31
5.2.2. Beregning af sanktioner . 31
6. Vejledning for erhvervsdrivende om due diligence i relation til tvangsarbejde . 34
6.1. Formål . 34
6.2. EU-lovgivning vedrørende due diligence . 34
6.3. Hvad er due diligence i relation til tvangsarbejde? . 35
6.3.1. Due diligence som et effektivt redskab mod tvangsarbejde . 35
6.3.2. Karakteristiske træk ved due diligence . 35
6.3.3. Inddragelse af interessenter . 36

6.4. Due diligence-processen 36
6.4.1. Trin 1: Integrer due diligence vedrørende tvangsarbejde i virksomhedens politikker og risikostyringssystemer 37
6.4.2. Trin 2: Identificer og vurder risici for tvangsarbejde i virksomhedens aktiviteter, forsyningskæder og forretningsforbindelser 39
6.4.3. Trin 3: Forebyg, afbød og bring risici for tvangsarbejde til ophør 41
6.4.4. Trin 4: Overvåg og vurder gennemførelsen og resultaterne 43
6.4.5. Trin 5: Kommuniker om, hvordan risici håndteres 44
6.4.6. Trin 6: Yd eller samarbejd om afhjælpning 45
7. Indgivelse af oplysninger om mulige overtrædelser af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde 47
7.1. Indledning 47
7.2. Indgivelse af oplysninger 47
7.2.1. Indgivelse af oplysninger 47
7.2.2. Oplysninger, der skal indgives 47
7.2.3. Kontaktoplysninger 47
7.3. Påstande om tvangsarbejde 48
7.4. Bevismateriale vedrørende tvangsarbejde og støttedokumenter 48
7.5. Oplysninger om de berørte erhvervsdrivende og/eller produkter 48
7.6. Hvordan behandles de indgivne oplysninger? 49
7.6.1. Indledende vurdering 49
7.6.2. Dialog med indgiveren 49
7.7. Fortrolighed og databeskyttelse 50
7.7.1. Fortrolighed 50
7.7.2. Behandling af personoplysninger 50

VIGTIG MEDDELELSE

Disse retningslinjer opfylder den forpligtelse, der er fastsat i artikel 11 i forordningen om tvangsarbejde ([1]) (i det følgende kaldet »forordningen« eller »FOT«), og har til formål at støtte gennemførelsen heraf ([2]). De er rettet mod de kompetente myndigheder, der har ansvar for gennemførelsen af forordningen, samt mod toldmyndigheder, erhvervsdrivende, forbrugerorganisationer, civilsamfundsorganisationer, fagforeninger og alle andre interessenter.

Disse retningslinjer er udelukkende tænkt som et vejledningsdokument, og kun selve forordningens tekst har retsvirkning. Bindende fortolkning af EU-retten hører under Den Europæiske Unions Domstols enekompetence. De synspunkter, der kommer til udtryk i disse retningslinjer, foregriber ikke den holdning, som Kommissionen måtte indtage for Domstolen. Hverken-Kommissionen eller personer, der handler på Kommissionens vegne, kan gøres ansvarlige for anvendelsen af oplysningerne i disse retningslinjer.

Disse retningslinjer er udformet som vejledning vedrørende anvendelsen af forordningen i medlemsstaterne og i Island, Liechtenstein og Norge som signatarer af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) samt for og i Det Forenede Kongerige for så vidt angår Nordirland i overensstemmelse med Windsorrammen ([3]), når forordningen er blevet optaget i de respektive aftaler. Henvisninger til Unionen, EU eller det indre marked skal derfor forstås som omfattende EØS eller EØS-markedet samt Det Forenede Kongerige for så vidt angår Nordirland.

Som krævet i forordningen er disse retningslinjer blevet udarbejdet i samråd med alle interesserede parter, herunder internationale organisationer, medlemsstater, virksomheder og erhvervsorganisationer, fagforeninger og civilsamfundsorganisationer. For at understøtte høringsprocessen oprettede Kommissionen en ekspertgruppe om tvangsarbejde ([4]), iværksatte en indkaldelse af bidrag ([5]), hvortil den modtog 160 bidrag, og gennemførte målrettede høringer. Retningslinjerne kan ændres og ajourføres løbende efter behov.

1. **INDLEDNING**

I forordningen fastsættes bindende regler, der forbyder erhvervsdrivende at bringe produkter fremstillet ved tvangsarbejde i omsætning på EU-markedet og at eksportere dem fra EU-markedet. Den har til formål at forbedre det indre markeds funktion ved at opretholde et retfærdigt og gennemsigtigt marked og sikre lige vilkår for virksomheder på det indre marked, samtidig med at den fremmer ansvarlig virksomhedsadfærd blandt virksomheder, der opererer inden for og uden for EU. Forordningen har også til formål at bidrage til bekæmpelsen af praksis med tvangsarbejde, herunder til FN's mål for bæredygtig udvikling 8.7 om at udrydde tvangsarbejde senest i 2030.

Forordningen pålægger erhvervsdrivende en resultatforpligtelse. Selv om den ikke pålægger virksomheder nogen specifikke due diligence-forpligtelser, anerkender den due diligence som et nyttigt redskab til at håndtere tvangsarbejde i forsyningskæder. Disse retningslinjer har derfor også, i overensstemmelse med forordningen, til formål at præcisere, hvordan due diligence kan hjælpe virksomheder med at overholde forordningen. Disse regler gælder, uanset om tvangsarbejde forekommer på en erhvervsdrivendes egne driftssteder eller i dennes forsyningskæde.

Ved gennemførelsen af forordningen skal de kompetente myndigheder og Kommissionen overholde de almindelige principper i EU-retten, herunder proportionalitetsprincippet. Undersøgelser skal gennemføres under behørig iagttagelse af erhvervsdrivendes ret til at blive hørt, og uden at det berører procedurer i henhold til anden EU-lovgivning og national lovgivning. Med henblik herpå kræver forordningen, at de ledende kompetente myndigheder koordinerer tæt med andre relevante myndigheder.

([1]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/3015 af 27. november 2024 om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet (EUT L, 2024/3015, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3015/oj).

([2]) Disse retningslinjer omfatter alle de elementer, der er omhandlet i artikel 11 i FOT, med undtagelse af vejledning til toldmyndigheder og erhvervsdrivende om den praktiske gennemførelse af artikel 27 i FOT. Som forklaret i afsnit 5.1.3 vil denne vejledning blive taget i betragtning, hvis og når der vedtages delegerede retsakter i henhold til artikel 27 i FOT.

([3]) Windsorrammen er den nye betegnelse for protokollen om Irland/Nordirland i overensstemmelse med Unionens og Det Forenede Kongeriges fælles erklæring nr. 1/2023 i Det Blandede Udvalg, der er nedsat ved aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab, af 24. marts 2023.

([4]) Register over Kommissionens ekspertgrupper.

([5]) Portalen Deltag i debatten, Tvangsarbejde: retningslinjer for gennemførelsen af EU-reglerne.

2. **RETLIGE RAMMER**

2.1 **Unionens forfatningsmæssige ramme**

Forordningen om tvangsarbejde er forankret i EU-traktaterne ([6]) og afspejler de værdier, der er opregnet i artikel 2 i TEU, og som er fælles for Unionen og dens medlemsstater ([7]). Traktaterne kræver, at EU og dets medlemsstater værner om og fremmer værdier som menneskets værdighed, menneskerettigheder, frihed, retfærdighed og solidaritet, som Domstolen har bekræftet, udgør kernen i EU's identitet og er grundlæggende for Unionens retsordens funktion ([8]).

Disse forpligtelser præciseres og styrkes af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ([9]), hvori det udtrykkeligt fastsættes, at menneskets værdighed er ukrænkelig og skal respekteres og beskyttes. Chartret forbyder også udtrykkeligt slaveri, trældom, tvangsarbejde eller andet pligtarbejde samt menneskehandel ([10]).

2.2. **International retlig ramme**

Forordningen bygger på internationale instrumenter, som forbyder tvangsarbejde i alle dets former, navnlig ILO-konvention nr. 29 om tvangsarbejde ([11]) og protokollen hertil fra 2014 ([12]) samt ILO-konvention nr. 105 om afskaffelse af tvangsarbejde ([13]), suppleret af ILO's henstilling nr. 203 om tvangsarbejde ([14]). Forordningen bygger også på ILO-konvention nr. 182 ([15]), som forbyder tvangsarbejde udført af børn som en af de værste former for børnearbejde ([16]), samt på internationale menneskerettighedsinstrumenter. Alle EU-medlemsstater har forpligtet sig til at bekæmpe tvangsarbejde, eftersom de alle har ratificeret ILO's konventioner om tvangsarbejde nr. 29 og nr. 105.

Disse retningslinjer tager hensyn til de principper og standarder, der er fastlagt i internationalt anerkendte retningslinjer og navnlig i følgende instrumenter:

— OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder om ansvarlig virksomhedsadfærd (i det følgende kaldet »OECD's MNV-retningslinjer«) ([17]) og OECD's due diligence-retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd (i det følgende kaldet »OECD's due diligence-retningslinjer«) ([18])

— ILO: Hard to see, harder to count ([19])

— ILO og IOE: Combating forced labour – A handbook for employers and business (i det følgende kaldet »ILO's og IOE's håndbog«) ([20])

— FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder (i det følgende kaldet »FN's vejledende principper«) ([21]).

([6]) Konsolideret udgave af traktaten om Den Europæiske Union (TEU) (EUT C 202 af 7.6.2016, s. 13), artikel 21, Konsolideret udgave af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT C 326 af 26.10.2012, s. 47).
([7]) Betragtning 3 i FOT.
([8]) Dom af 21. april 2026, Kommissionen mod Ungarn (»Unionens værdier«), C-769/22, EU:C:2026:326, præmis 525.
([9]) Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (i det følgende kaldet »chartret«) (EUT C 326 af 26.10.2012, s. 391).
([10]) Artikel 1 og 5 i chartret.
([11]) ILO, konvention om tvangsarbejde, 1930 (nr. 29).
([12]) ILO, protokol af 2014 til konventionen om tvangsarbejde, 1930 (P029).
([13]) ILO, konvention om afskaffelse af tvangsarbejde, 1957 (nr. 105).
([14]) ILO, henstilling om tvangsarbejde (supplerende foranstaltninger), 2014 (nr. 203).
([15]) ILO, konvention om de værste former for børnearbejde, 1999 (nr. 182).
([16]) ILO, erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdspladsen, vedtaget den 18. juni 1998 (ILO-erklæringen af 1998), artikel 6 i FN's internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, vedtaget i 1966 og trådt i kraft i 1976 (ICESCR), artikel 8, stk. 3, litra a), i FN's internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, vedtaget i 1966 og trådt i kraft i 1976 (ICCPR).
([17]) OECD (2023), OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder om ansvarlig virksomhedsadfærd.
([18]) OECD (2018), OECD's due diligence-retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd.
([19]) ILO (2024): Hard to see, harder to count: Handbook on forced labour surveys.
([20]) ILO og IOE (2025): Combating forced labour – A handbook for employers and businesses, Third (revised) edition.
([21]) FN (2011): Vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder: Gennemførelse af De Forenede Nationers »Protect, Respect and Remedy«-ramme.

3. FORORDNINGENS ANVENDELSESOMRÅDE

3.1. Produkter og erhvervsdrivende inden for forordningens anvendelsesområde

Forordningen gælder for alle produkter fremstillet ved tvangsarbejde ([22]) uanset deres oprindelse, type eller sektor ([23]), som bringes i omsætning eller gøres tilgængelige på EU-markedet eller eksporteres herfra. Den gælder for produkter, der »helt eller delvis« er fremstillet ved tvangsarbejde, der anvendes på et hvilket som helst trin i udvindingen, høsten, produktionen eller fremstillingen af produktet, herunder ved dets bearbejdning eller forarbejdning på et hvilket som helst trin i dets forsyningskæde, uanset om dette finder sted inden for eller uden for EU. Produkter er derfor omfattet af forordningens anvendelsesområde, uanset størrelsen af den andel eller del, der er fremstillet ved tvangsarbejde.

Definitionen af »produkt« i forordningen er bredere end definitionen i den nye lovgivningsramme ([24]). Ud over fremstillede produkter omfatter forordningen landbrugsprodukter som defineret i artikel 38 TEUF ([25]) samt produkter, der udvindes, såsom mineraler og andre råmaterialer.

Forordningen gælder fra den 14. december 2027 for alle produkter, der bringes i omsætning eller gøres tilgængelige på EU-markedet, også selv om produkterne eller deres komponenter er fremstillet eller importeret til EU før denne dato. Den omfatter ikke tilbagetrækning ([26]) af produkter, der allerede er solgt (dvs. har nået slutbrugeren), men derimod produkter, der fortsat gøres tilgængelige på markedet, f.eks. produkter, der står på hylderne eller ligger på lagre.

Produkter, der udbydes til salg online eller gennem andre former for fjernsalg, falder også inden for forordningens anvendelsesområde, hvis salgstilbuddet er rettet mod slutbrugere i EU. Selv om det kræver en vurdering fra sag til sag at afgøre, om onlinetilbud er rettet mod slutbrugere i EU, skal der tages hensyn til flere faktorer. Disse omfatter muligheden for at afsende varer til geografiske områder i EU, brugen af en medlemsstats sprog og valuta, betalingsmetoder, der er specifikke for regionen, og anvendelsen af et domænenavn, der er registreret i en medlemsstat ([27]).

Kommissionen eller de nationale kompetente myndigheder kan i henhold til forordningen foretage kontrol og træffe yderligere nødvendige foranstaltninger vedrørende sådanne produkter, selv om produkterne endnu ikke er blevet bragt i omsætning på EU-markedet på tidspunktet for det pågældende onlinetilbud.

Tjenesteydelser er ikke omfattet af forordningens anvendelsesområde, selv om de er knyttet til, at produktet bringes i omsætning, såsom transport ([28]), oplagring og logistik.

Forordningen gælder for alle økonomiske operatører ([29]), der bringer produkter i omsætning eller gør produkter tilgængelige på EU-markedet eller eksporterer produkter fra EU-markedet ([30]). De overholder forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, jf. artikel 3 i forordningen, og kan blive genstand for en afgørelse om forbud mod produkter, hvis de overtræder forbuddet.

Forbuddet mod at bringe produkter fremstillet ved tvangsarbejde i omsætning eller gøre dem tilgængelige på EU-markedet eller eksportere dem fra EU-markedet ([31]) er ubetinget og absolut på grund af den pågældende menneskerettighedskrænkelses alvor. Det påhviler de økonomiske operatører at sikre, at dette forbud overholdes.

([22]) Artikel 2, stk. 7, i FOT.
([23]) Herunder strategiske og militære produkter og forsvarsprodukter.
([24]) EU's nye lovgivningsramme er en række foranstaltninger, der har til formål at forbedre markedsovervågning og overensstemmelsesvurdering for fremstillede produkter som maskiner, legetøj og elektronik.
([25]) Jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter samt varer, der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning.
([26]) Artikel 1, stk. 2, i FOT. Denne foranstaltning betegnes »tilbagekaldelse« i anden produktlovgivning (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1020 af 20. juni 2019 om markedsovervågning og produktoverensstemmelse og om ændring af direktiv 2004/42/EF og forordning (EF) nr. 765/2008 og (EU) nr. 305/2011, EUT L 169 af 25.6.2019, s. 1) (forordningen om markedsovervågning og produktoverensstemmelse) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/988 af 10. maj 2023 om produktsikkerhed i almindelighed, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1025/2012 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/1828 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/95/EF og Rådets direktiv 87/357/EØF (EUT L 135 af 23.5.2023, s. 1) (forordningen om produktsikkerhed i almindelighed).
([27]) Yderligere oplysninger findes i den blå vejledning om gennemførelsen af EU's produktregler.
([28]) Betragtning 18 i FOT.
([29]) Artikel 2, stk. 9, i FOT.
([30]) F.eks. producenter, fabrikanter, importører, eksportører, detailhandlere og produktleverandører, alt efter hvad der er relevant.
([31]) Artikel 1 i FOT.

3.2. **Definition af tvangsarbejde**

Forordningen anvender definitionen af tvangsarbejde i artikel 2 i ILO-konventionen om tvangsarbejde af 1930 (nr. 29), som omfatter alt arbejde eller enhver tjenesteydelse, der afkræves en person under tvang, og som personen ikke frivilligt har tilbudt sig til. Definitionen består af tre hovedelementer: alt arbejde eller enhver tjenesteydelse, mangel på frivilligt samtykke og tvang.

For at afgøre, om en situation udgør tvangsarbejde, skal både manglende frivillighed og tvang forekomme samtidigt på et tidspunkt i den analyserede periode. Begge elementer kan i praksis overlappe hinanden: når der foreligger tvang, foreligger der ikke et reelt samtykke, og når forholdene gør samtykke usandsynligt, kan det med rimelighed udledes, at der foreligger tvang ([32]).

3.2.1. *Alt arbejde eller enhver tjenesteydelse*

Alt arbejde eller enhver tjenesteydelse omfatter enhver aktivitet, der udføres af en person med henblik på at fremstille varer eller levere tjenesteydelser til brug for andre eller til eget brug.

Selv om tjenesteydelser er nævnt i ILO-definitionen, er forordningens anvendelsesområde begrænset til produkter fremstillet ved tvangsarbejde. Tjenesteydelser og husligt arbejde er derfor ikke omfattet af forordningen, selv om de udføres ved tvangsarbejde.

Nogle typer arbejde er udelukket fra definitionen af tvangsarbejde i ILO-konventionen ([33]) og dermed også fra forordningens anvendelsesområde:

— Obligatorisk militærtjeneste af rent militær karakter

— Normale borgerpligter

— Arbejde, der udføres som følge af en domstolsafgørelse under tilsyn af en offentlig myndighed

— Arbejde i nødsituationer såsom krig eller naturkatastrofer

— Mindre fællesydelser, der udføres i samfundets umiddelbare interesse og efter høring af samfundets medlemmer.

Sådanne typer arbejde kan dog under visse omstændigheder igen falde ind under definitionen af tvangsarbejde (afsnit 3.3.2).

3.2.2. *Mangel på frivilligt samtykke (ufrivillighed)*

Udtrykket »frivilligt« henviser til arbejdstagerens frie og informerede samtykke til at påtage sig et arbejde og dennes frihed til at forlade det til enhver tid. Der foreligger mangel på frivilligt samtykke, når en arbejdsgiver eller en rekrutteringsansvarlig giver falske løfter, eller når en arbejdstager udsættes for ufri rekruttering, såsom slaveri eller gældsbinding, eller når en arbejdstager uden sit samtykke tvinges til at udføre et arbejde af en anden art end det, der blev angivet ved rekrutteringen. Andre eksempler på omstændigheder, der kan give anledning til ufrivilligt arbejde, omfatter urimelige krav om overarbejde eller rådighedsarbejde, arbejde under farlige forhold uden kompensation eller beskyttelsesudstyr, arbejde for meget lav eller ingen løn under nedværdigende arbejdsrelaterede levevilkår og arbejde uden frihed til at opsige ansættelsesforholdet.

3.2.3. *Tvang*

Tvang henviser til de midler, der anvendes til at påtvinge nogen arbejde mod deres vilje, herunder vold, begrænsninger i deres bevægelsesfrihed, gældsbinding, tilbageholdelse af løn eller identitetsdokumenter og udnyttelse af deres sårbarhed. Tvang kan også antage form af intimidering og trusler, såsom trusler om afskedigelse eller deportation, eller magtmisbrug, såsom nægtelse af rettigheder eller privilegier eller udnyttelse af arbejdstageres sårbarhed, f.eks. på grund af arbejdsstedets afsides beliggenhed eller deres status som tredjelandsstatsborgere. Arbejdstagere kan også udsættes for indirekte tvang gennem trusler eller andre former for tvang rettet mod deres familiemedlemmer, kolleger eller nærtstående.

([32]) ILO, (2007), General Survey on Forced Labour.
([33]) Artikel 2, stk. 2, i ILO-konvention nr. 29.

3.3. **Typer af tvangsarbejde**

Tvangsarbejde kan opdeles i to overordnede kategorier alt efter, hvem der pålægger det: privatpålagt tvangsarbejde og statspålagt tvangsarbejde. Det omfatter også tvangspræget børnearbejde, som kræver særskilte overvejelser.

3.3.1. *Privatpålagt tvangsarbejde*

Privatpålagt tvangsarbejde henviser til tvangsarbejde, der pålægges af privatpersoner, grupper eller virksomheder. Det berører stort set alle dele af økonomien, og de fleste tilfælde forekommer i fire brede sektorer: industrien, tjenesteydelsessektoren, landbruget og husligt arbejde ([34]). Privatpålagt tvangsarbejde udgør størstedelen af tvangsarbejdet i hele verden ([35]).

3.3.2. *Statspålagt tvangsarbejde (SPTA)*

Begrebet henviser til tvangsarbejde, der pålægges af statslige myndigheder, af aktører, der handler på statens vegne, eller af enheder, der udøver myndighed svarende til statens. Denne form for tvangsarbejde udspringer af nationale love, politikker eller praksisser og forekommer ofte i en bredere social kontekst, der er præget af statslige tvangsapparater og et generelt fravær af borgerlige frihedsrettigheder.

ILO-konvention nr. 105 supplerer konvention nr. 29 ved at henvise til visse situationer, hvor stater udtrykkeligt er afskåret fra at gøre brug af tvangs- eller pligtarbejde:

— som et middel til politisk tvang eller opdragelse eller som straf for at have eller give udtryk for politiske synspunkter eller synspunkter, der ideologisk er i modstrid med det bestående politiske, sociale eller økonomiske system

— som en metode til at mobilisere og anvende arbejdskraft med henblik på økonomisk udvikling

— som et middel til arbejdsdisciplin

— som straf for deltagelse i strejker

— som middel til racemæssig, social, national eller religiøs forskelsbehandling.

Disse former for tvangs- eller pligtarbejde kan under ingen omstændigheder anses for lovlige efter internationale arbejdsstandarder.

3.3.3. *Tvangspræget børnearbejde*

Tvangspræget børnearbejde er en særlig type tvangsarbejde med særlige kendetegn på grund af de mere komplekse relationer, der gør sig gældende. Med henblik på denne forordning defineres det som arbejde, der udføres af et barn (enhver person under 18 år) i en nærmere angivet referenceperiode, og som falder ind under en af følgende kategorier ([36]):

— Arbejde, der udføres for en tredjepart, hvor barnet eller forældrene er udsat for tvang

— Arbejde, der udføres sammen med eller for barnets forældre, hvor barnet eller forældrene er udsat for tvang

— Arbejde, der udføres sammen med eller for barnets forældre, hvor forældrene selv befinder sig i en situation med tvangsarbejde

— Arbejde, der udføres inden for de værste former for børnearbejde, som i ILO-konvention nr. 182 omtales som alle former for slaveri eller slaverilignende praksisser ([37]).

([34]) ILO (2024): Profits and poverty: The economics of forced labour.
([35]) ILO, Walk Free, and IMO, (2022), Global Estimates of Modern Slavery: Forced Labour and Forced Marriage.ILO, Walk Free og IMO (2022); Global Estimates of Modern Slavery: Forced Labour and Forced Marriage.
([36]) ILO: Hard to see, harder to count, side 3.
([37]) Andre værste former for børnearbejde, som er defineret i ILO-konvention nr. 182, såsom prostitution og ulovlige aktiviteter i forbindelse med produktion og handel med narkotika, falder ikke inden for denne forordnings anvendelsesområde, for så vidt som de ikke er knyttet til fremstilling af produkter.

3.4. **Risikoindikatorer til at identificere tvangsarbejde**

Almindelige omstændigheder eller indikatorer på tvangsarbejde omfatter: a) tvungen rekruttering, b) bedrag, c) udnyttelse af gæld, d) farlige eller nedværdigende arbejdsforhold, e) byrdefulde arbejdstider eller arbejdsplaner, f) nedværdigende arbejdsrelaterede levevilkår, g) urimelige yderligere forpligtelser, h) fysisk eller seksuel vold, i) misbrug af isolation, j) begrænsninger i arbejdstagernes bevægelsesfrihed, k) tilbageholdelse af kontanter, aktiver eller identitetsdokumenter, l) tilbageholdelse af løn, m) trusler eller intimidering og n) udnyttelse af sårbarhed.

Almindelige strukturelle indikatorer, der er relevante for statspålagt tvangsarbejde, omfatter: a) fængsling og tilbageholdelse, b) manipulation af forholdene under frihedsberøvelse, c) økonomisk sanktion pålagt af staten, d) tilbagetrækning eller nægtelse af offentlige tjenester, retlig status og sociale rettigheder, e) ekspropriation eller konfiskation af ejendom, jord, boliger eller produktionsmidler, f) beskæftigelsesmæssige sanktioner pålagt af staten eller statsejede virksomheder, g) retligt forbud mod at bringe ansættelsesforhold til ophør, h) overvågning og social kontrol, i) statsfremkaldt psykologisk tvang og ideologisk pres og j) kollektive sanktioner og sanktioner over for tredjemand.

Definitioner og detaljerede forklaringer af indikatorerne samt af formerne for ufrivilligt arbejde og tvang findes i ILO's vejledning om indikatorer for tvangsarbejde ([38]).

4. **UNDERSØGELSESPROCESSEN**

4.1. **Undersøgelse af mulige overtrædelser af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde**

Erhvervsdrivende må ikke bringe produkter i omsætning på EU-markedet eller importere og eksportere produkter, hvis de er behæftet med tvangsarbejde. Denne forpligtelse gælder, uanset om der iværksættes en undersøgelse eller ej. For at opretholde forbuddet kan de kompetente myndigheder iværksætte undersøgelser, som kan føre til en formel afgørelse om at forbyde et produkt på EU-markedet.

En afgørelse om at forbyde et produkt på markedet må kun træffes efter en grundig undersøgelse foretaget af en ledende kompetent myndighed ([39]). En sådan myndighed er enten i) Kommissionen, når det formodede tvangsarbejde finder sted uden for EU, eller ii) en medlemsstats kompetente myndighed, når det finder sted på dens område ([40]).

Under hele undersøgelsesprocessen og ved vedtagelsen af afgørelser skal de ledende kompetente myndigheder overholde EU-retten, herunder proportionalitetsprincippet: alle foranstaltninger og tiltag skal være hensigtsmæssige og nødvendige for at opfylde deres formål og må ikke pålægge erhvervsdrivende en uforholdsmæssig stor byrde.

4.2. **Undersøgelsesprocessens omfang**

Formålet med undersøgelser i henhold til forordningen er i) at fastslå, om artikel 3 (dvs. forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde) er blevet overtrådt, og ii) at afgøre, hvilke foranstaltninger der skal træffes ([41]).

For at fastslå en overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde skal den ledende kompetente myndighed samtidig undersøge, i) om der blev anvendt tvangsarbejde ved fremstillingen af de produkter, der er genstand for vurdering, på grundlag af ILO's definitioner og indikatorer for tvangsarbejde, og ii) om erhvervsdrivende har gjort dem tilgængelige på EU-markedet eller eksporteret dem fra EU.

Undersøgelsesprocessen fokuserer på produkter, der mistænkes for at være fremstillet ved tvangsarbejde, og på anvendelsen af tvangsarbejde ved udvinding, høst, produktion eller fremstilling heraf og ikke på en erhvervsdrivendes samlede virksomhed.

Undersøgelser kan vedrøre dele, komponenter eller hele produkter, mellemprodukter eller slutprodukter, produktserier eller kategorier af produkter af samme type eller produkter fra en bestemt fabrik eller et bestemt anlæg ([42]). I visse tilfælde, hvor beviser tyder på en systemisk eller udbredt anvendelse af tvangsarbejde, herunder i tilfælde af mistanke om tvangsarbejde pålagt af statslige myndigheder, kan undersøgelsens omfang udvides til at omfatte yderligere produkter eller produktkategorier fra bestemte leverandører og/eller geografiske områder.

([38]) ILO (2025): ILO indicators of forced labour. Se også ILO (2024): Hard to see, harder to count.
([39]) Artikel 2, stk. 17, i FOT.
([40]) Artikel 15 i FOT.
([41]) Artikel 20, stk. 4, i FOT.
([42]) Artikel 2, nr. 6 og 7, i FOT.

Figur 1

Oversigt over undersøgelsesprocessen, vedtagelse af afgørelser og håndhævelse

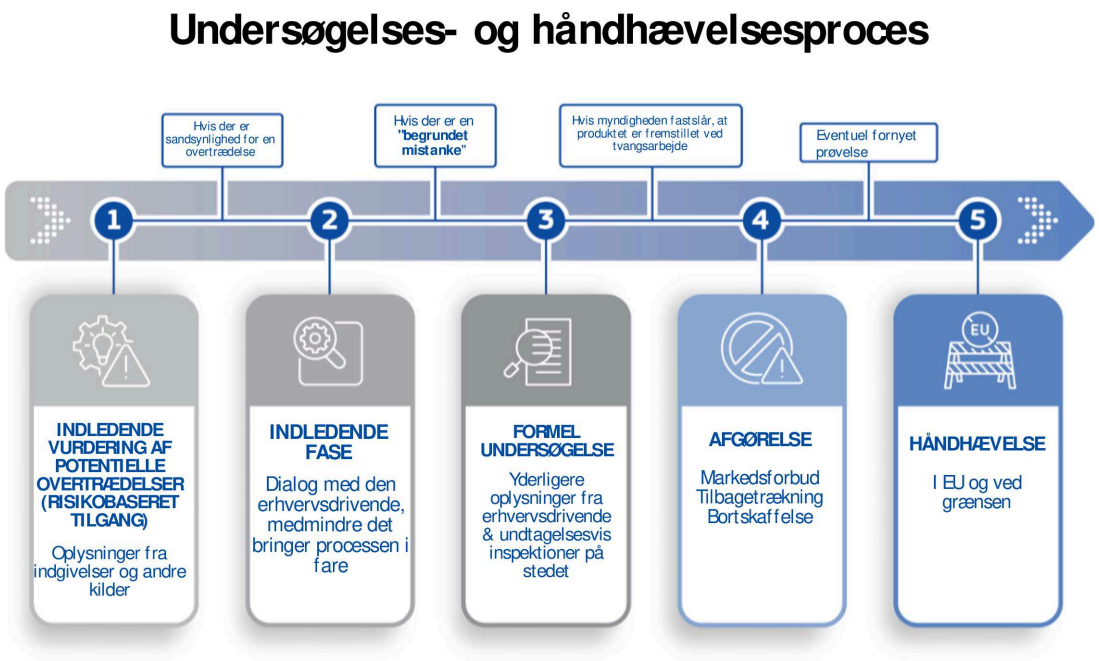

4.3. Risikobaseret tilgang til prioritering og målretning af undersøgelser

I forordningen fastsættes den risikobaserede tilgang ([43]) for de ledende kompetente myndigheders identifikation af de produkter (afsnit 4.3.1) og erhvervsdrivende (afsnit 4.3.2), der bør gøres til genstand for undersøgelser, og for prioriteringen af sager i undersøgelsesprocessens indledende og foreløbige faser. Denne prioritering sikrer en effektiv udnyttelse af de begrænsede håndhævelsesressourcer ved at fokusere indsatsen på sager, hvor risikoen for og de potentielle konsekvenser af overtrædelser af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde er størst, og hvor indgriben sandsynligvis vil være mest effektiv.

4.3.1. *Kriterier for identifikation af produkter og prioritering af sager til undersøgelse*

Der er tre kriterier ([44]), som skal vurderes samlet for at fastlægge den samlede risiko for en overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde for hver relevant produktgruppe og dermed prioriteringen af sager.

— **Omfanget og alvoren af det formodede tvangsarbejde, herunder tvangsarbejde pålagt af statslige myndigheder**

Jo større omfanget og alvoren af det formodede tvangsarbejde er, desto højere er risikoniveauet, og desto højere prioritet bør sagen gives. De ledende kompetente myndigheder skal vurdere omfang og alvor i forhold til et produkt og, hvor det er relevant, sammenholdt med den region/det land, hvor det er produceret.

Praksisser med tvangsarbejde kan anses for at have større omfang, når et større antal mennesker berøres af disse praksisser, både hvad angår det samlede antal og udbredelsen.

Selv om alle tilfælde af tvangsarbejde kan anses for alvorlige, kan visse situationer anses for at være særlig alvorlige ud fra elementer som (a) antallet af indikatorer for tvangsarbejde, der er til stede, (b) hvor vanskeligt eller umuligt det er at afhjælpe situationen, (c) tvangsarbejdspraksissernes lange varighed eller tilbagevendende karakter, og (d) det formodede tvangsarbejdes systemiske karakter, såsom statens egen medvirken til at pålægge tvangsarbejdet eller dens medskyldighed heri.

([43]) Artikel 14 i FOT. Udtrykket »risikobaseret tilgang«, som styrer de ledende kompetente myndigheders prioritering af sager om tvangsarbejde, må her ikke forveksles med udtrykket »risikobaseret tilgang« i henhold til direktivet om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed 2024/1760, som henviser til virksomhedernes prioritering af de områder, hvor de skal fokusere deres due diligence-indsats.

([44]) Artikel 14, stk. 2, i FOT.

Tvangsarbejde pålagt af statslige myndigheder er sandsynligvis omfattende og alvorligt, da det typisk berører et stort antal mennesker og indebærer strukturelle eller systemiske tvangsarbejdspraksisser, der pålægges gennem udøvelse af statslig myndighed.

— **Mængden eller volumen af produkter, der bringes i omsætning eller gøres tilgængelige på EU-markedet**

Jo større mængden eller volumen af berørte produkter, der bringes i omsætning eller gøres tilgængelige på EU-markedet eller eksporteres fra EU-markedet, er, desto højere prioritet bør sagen gives, da flere EU-virksomheder og forbrugere eksponeres for produkter, der risikerer at være fremstillet ved tvangsarbejde.

Afhængigt af, hvilke data der foreligger, skal følgende aspekter tages i betragtning ved vurderingen af mængden eller volumen af de berørte produkter: (i) fysisk mængde eller volumen og (ii) pengeværdi eller salgsmængder.

— **Andelen af den del af produktet, der mistænkes for at være fremstillet ved tvangsarbejde, i slutproduktet**

Jo større andelen af den del eller komponent, der mistænkes for at være fremstillet ved tvangsarbejde, er i slutproduktet og dets forsyningskæde, desto højere prioritet kan det være nødvendigt at give sagen. Andelen skal forstås ud fra den pågældende dels eller komponents fysiske, funktionelle eller økonomiske betydning i forhold til slutproduktet.

4.3.2. *Identifikation af erhvervsdrivende i undersøgelsesfaserne*

Når den ledende kompetente myndighed undersøger påståede overtrædelser af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, skal den ikke blot afgøre, hvilke produkter der skal prioriteres, men også hvilke erhvervsdrivende indsatsen skal rettes mod ([45]). I den forbindelse skal følgende elementer tages i betragtning:

— **Nærhed til det påståede tvangsarbejde og indflydelse**

De kompetente myndigheder skal tage hensyn til, hvilke erhvervsdrivende der er tættest på de led i værdikæden, hvor der er mistanke om tvangsarbejde. Disse erhvervsdrivende er typisk leverandører i tidligere led, producenter, fabrikanter eller forarbejdningsvirksomheder eller mellemledsleverandører, som har kontraktmæssig eller driftsmæssig kontrol over det pågældende produktionsled. I tilfælde af tvangsarbejde uden for EU kan sådanne erhvervsdrivende imidlertid mangle en klar tilknytning til EU-markedet, og importører vil derfor sandsynligvis være de centrale erhvervsdrivende, som de kompetente myndigheder bør fokusere på. Forordningen finder også anvendelse på erhvervsdrivende i senere led, herunder distributører, der opererer i EU.

Ud over nærhed skal de kompetente myndigheder også tage hensyn til, hvilke erhvervsdrivende der har størst indflydelse til at forebygge, afbøde og bringe tvangsarbejde til ophør. Dette omfatter navnlig at tage hensyn til deres evne til at skabe ændringer i en anden enheds aktiviteter eller praksis, som bidrager til risikoen for tvangsarbejde ([46]).

— **Erhvervsdrivendes størrelse og økonomiske ressourcer**

De kompetente myndigheder skal også tage hensyn til størrelsen og de økonomiske ressourcer hos de erhvervsdrivende, som de overvejer at fokusere på, samtidig med at de tager hensyn til risikoen for omgåelse gennem outsourcing til mindre virksomheder. Større virksomheder har typisk mere ekspertise og flere ressourcer til at sikre overholdelse end små og mellemstore virksomheder (SMV'er).

— **Forsyningskædens kompleksitet**

Selv om det ikke er et element ved fastlæggelsen af, hvilke erhvervsdrivende der skal fokuseres på, bør de kompetente myndigheder være opmærksomme på, at større kompleksitet i forsyningskæden generelt mindsker gennemsigtigheden, ansvarligheden og sporbarheden med hensyn til risikoen for tvangsarbejde. Komplekse forsyningskæder indebærer, at produkter passerer gennem flere produktions-, transformations- og forarbejdningsled og/eller gennem transit og omladning, ofte på tværs af flere jurisdiktioner og regioner og med mange deltagere i grænseoverskridende forsyningsnetværk i flere led. Da tvangsarbejde kan forekomme på mange steder i sådanne forsyningskæder eller netværk, kan de kompetente myndigheder have behov for en mere omfattende analyse for at opdage det.

([45]) Artikel 14, stk. 4, i FOT.
([46]) Se definitionen af »indflydelse« i afsnit 4.3.2.

4.4. **Vurdering af oplysninger**

4.4.1. *Indsamling og vurdering af foreliggende oplysninger*

Første trin i undersøgelsesprocessen er, at den ledende kompetente myndighed indsamler og vurderer alle relevante, faktiske og verificerbare oplysninger for at afgøre, om der er sandsynlighed for en overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde ([47]). I den forbindelse skal den ledende kompetente myndighed også anvende kriterierne i den risikobaserede tilgang (afsnit 4.3).

4.4.2. *Relevante informationskilder*

Der er mange kilder og typer af oplysninger, som de ledende kompetente myndigheder kan tage i betragtning, herunder:

— oplysninger indgivet via det fælles kontaktpunkt for indgivelse af oplysninger (afsnit 7 om indgivelse af oplysninger)

— oplysninger i databasen over risici for tvangsarbejde ([48]), som vil angive risici vedrørende produkter og geografiske områder

— indikatorer for risikoen for tvangsarbejde ([49]), herunder hvordan de kan identificeres (afsnit 3.4)

— informations- og kommunikationssystemet for markedsovervågning (ICSMS) – modulet om tvangsarbejde ([50]), som f.eks. vil omfatte tidligere afgørelser om overtrædelse af forbuddet og oplysninger, der er blevet udvekslet mellem Kommissionen og medlemsstaternes kompetente myndigheder som led i tidligere undersøgelser

— oplysninger fra andre myndigheder, f.eks. nationale arbejdstilsyn, sundheds- og sikkerhedsmyndigheder, finans- og skattemyndigheder, judicielle organer og myndigheder med ansvar for at efterforske lovovertrædelser i forbindelse med menneskehandel

— oplysninger fra interessenter, f.eks. civilsamfundsorganisationer, lokalsamfund, aktivister for arbejdstagerrettigheder, fagforeninger og arbejdstagerrepræsentanter, enkelte arbejdstagere og påståede ofre

— oplysninger, som Kommissionen og de kompetente myndigheder indsamler på eget initiativ, bl.a. på grundlag af analyser og undersøgelser, undersøgelser i henhold til andre EU-retlige rammer, skrivebordsundersøgelser, værktøjer til sporbarhed i forsyningskæden og andre relevante værktøjer.

4.5. **Indledende fase af undersøgelser**

Hvis den ledende kompetente myndigheds indledende vurdering tyder på, at der sandsynligvis foreligger en overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, kan den iværksætte den indledende fase af en undersøgelse med udgangspunkt i de kriterier i den risikobaserede tilgang, der er forklaret i afsnit 4.3.

Formålet med den indledende fase er at indhente flere oplysninger fra erhvervsdrivende og andre aktører, således at de ledende kompetente myndigheder kan afgøre, om der foreligger en »begrundet mistanke« om, at forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde er blevet overtrådt.

4.5.1. *Anmodning om oplysninger fra erhvervsdrivende*

4.5.1.1. Situation, hvor der fremsættes en anmodning om oplysninger

I den indledende fase kan den ledende kompetente myndighed anmode de erhvervsdrivende, der er genstand for vurdering, om oplysninger om de foranstaltninger, der træffes for at forebygge, afbøde og bringe risiciene for tvangsarbejde i deres aktiviteter til ophør. Ved anmodning om oplysninger skal den ledende kompetente myndighed tage hensyn til i) den erhvervsdrivendes størrelse og ressourcer, samt hvilke oplysninger vedkommende med rimelighed har adgang til, og ii) hvilke oplysninger erhvervsdrivende tidligere kan have indgivet til myndigheder, og som derfor ikke bør anmodes om igen (engangsprincippet). Se afsnit 4.7 for oplysninger om, hvad erhvervsdrivende skal fremlægge, hvis der anmodes herom. Denne fase giver erhvervsdrivende mulighed for at fremlægge relevante oplysninger og, hvis det er relevant, deres bemærkninger om i) hvordan de håndterer risici for tvangsarbejde i deres forsyningskæder i relation til de produkter, der er genstand for vurdering, eller ii) hvorfor den ledende kompetente myndigheds betænkeligheder ikke er relevante for deres produkter. Disse oplysninger og bemærkninger skal vurderes omhyggeligt og objektivt af den ledende kompetente myndighed.

([47]) Artikel 14, stk. 3, i FOT.
([48]) Artikel 8 i FOT.
([49]) artikel 11, litra e), i FOT.
([50]) Artikel 7, stk. 1, i FOT.

De ledende kompetente myndigheder skal også være opmærksomme på, at selv om due diligence i forsyningskæden er en nyttig tilgang for erhvervsdrivende til at godtgøre, at de produkter, der er genstand for vurdering, ikke er fremstillet ved tvangsarbejde ([51]), pålægger forordningen ikke nogen due diligence-forpligtelser, og at andre tilgange såsom produktsporbarhed, ansvarlig indkøbspraksis, certificeringsordninger og arbejdstagerstyret overvågning også kan være effektive.

Dokumentation fra den erhvervsdrivendes due diligence-indsats eller andre tilgange kan forelægges den ledende kompetente myndighed i forskellige faser af undersøgelsen.

Med forbehold af artikel 16 i forordningen kan Kommissionen, når den fungerer som ledende kompetent myndighed ([52]), anmode den erhvervsdrivende direkte om oplysninger uden at anmode om bistand fra den nationale kompetente myndighed i den medlemsstat, hvor den erhvervsdrivende er etableret.

4.5.1.2. Situation, hvor der ikke fremsættes en anmodning om oplysninger

Selv om den ledende kompetente myndighed i princippet skal fremsende en anmodning om oplysninger til erhvervsdrivende, gør den ikke dette, hvis den finder, at en sådan anmodning kan bringe resultatet af myndighedens vurdering i fare ([53]). Dette kan navnlig være tilfældet, når:

— der er stor risiko for, at bevismateriale går tabt, hvis den erhvervsdrivende kontaktes

— en parallel strafferetlig efterforskning kan bringes i fare

— potentielle ofre for tvangsarbejde eller indgiveren kan udsættes for repressalier.

Når den ledende kompetente myndighed træffer dette valg, skal den afveje procedurens effektivitet, den erhvervsdrivendes ret til at blive hørt, behovet for at sikre beskyttelsen af vidner og potentielle ofre for tvangsarbejde og sagens særlige forhold. Hvis den erhvervsdrivende ikke kontaktes, og der efterfølgende iværksættes en undersøgelse, skal den erhvervsdrivende have mulighed for at fremlægge oplysninger på undersøgelsesstadiet, således at retten til forsvar respekteres ([54]).

4.5.1.3. Manglende samarbejde fra erhvervsdrivende eller offentlige myndigheder

Hvis den erhvervsdrivende ikke blev kontaktet, fordi en anmodning om oplysninger kunne bringe vurderingen i fare, eller hvis den erhvervsdrivende (eller en offentlig myndighed) ikke samarbejder (afsnit 4.5.1.3), betyder det, at den ledende kompetente myndighed ikke vil kunne tage deres oplysninger i betragtning. I sådanne tilfælde skal den ledende kompetente myndighed afgøre, om der foreligger en begrundet mistanke på grundlag af alle andre foreliggende relevante faktiske oplysninger ([55]).

Dette omfatter alle øvrige beviser, der er indsamlet under myndighedens indledende vurdering og under den indledende fase af undersøgelser, herunder dokumentundersøgelser og beviser fra andre interessenter. Manglende samarbejde udgør i princippet et relevant bevis (afsnit 4.8.1.1).

4.5.2. *Anmodning om oplysninger fra »andre produktleverandører«, andre interessenter og yderligere klarlæggelse af de faktiske forhold*

Hvis det er relevant, kan den ledende kompetente myndighed også anmode »andre produktleverandører« om oplysninger ([56]). Dette omfatter produktfabrikanter længere oppe i forsyningskæden, som kan have været involveret i det påståede tvangsarbejde eller kan have oplysninger om leverandører eller fabrikanter, der påstås at være involveret i tvangsarbejde, men som ikke har en direkte forbindelse med EU-markedet.

([51]) Se afsnit 6 i disse retningslinjer.
([52]) Artikel 15, stk. 1, i FOT.
([53]) Artikel 17, stk. 1, i FOT.
([54]) Artikel 41 og 48 i chartret.
([55]) Artikel 17, stk. 4, i FOT.
([56]) Artikel 17, stk. 1, i FOT.

Den ledende kompetente myndighed kan også anmode andre relevante interessenter ([57]) om oplysninger, såsom indgivere, berørte arbejdstagere, fagforeninger, virksomheder, der er involveret i logistikken vedrørende de produkter, der er genstand for vurdering, andre offentlige myndigheder (f.eks. myndigheder, der retsforfølger lovovertrædelser i forbindelse med menneskehandel) og lokalsamfund, der repræsenterer de berørte offergrupper.

Den ledende kompetente myndighed skal anvende passende sikkerhedsforanstaltninger for at beskytte fortroligheden og sikkerheden for de interessenter, som den kontakter, herunder identiteten af berørte arbejdstagere og potentielle ofre for tvangsarbejde. Hvor det er muligt, bør den henvise potentielle ofre til relevante nationale organer (f.eks. nationale henvisningsmekanismer, der er oprettet i henhold til lovgivningen om bekæmpelse af menneskehandel (afsnit 4.10.1)).

4.5.3. *Vurdering og afslutning af den indledende fase af en undersøgelse*

4.5.3.1. Konklusion om begrundet mistanke

Den ledende kompetente myndighed skal på grundlag af alle indsamlede oplysninger afgøre, om der foreligger en »begrundet mistanke« om, at forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde er blevet overtrådt af de erhvervsdrivende, der er genstand for vurdering, og dermed om den skal iværksætte en undersøgelse ([58]).

Den ledende kompetente myndighed har 30 arbejdsdage fra datoen for modtagelsen af oplysningerne fra de erhvervsdrivende, der er genstand for vurdering, til at nå frem til sin konklusion ([59]). Hvis flere erhvervsdrivende er blevet kontaktet, begynder denne frist på 30 dage at løbe dagen efter modtagelsen af svarene fra alle de kontaktede erhvervsdrivende.

En »begrundet mistanke« er en rimelig indikation, der på grundlag af objektive, faktiske og verificerbare oplysninger giver Kommissionen eller de kompetente myndigheder grundlag for at antage, at det er sandsynligt, at et produkt er fremstillet ved tvangsarbejde ([60]). Objektive og verificerbare oplysninger er oplysninger, der er understøttet af beviser og bygger på pålidelige kilder. Se afsnit 4.8.1.1 for relevante typer beviser.

For at beskytte fortroligheden i eventuelle straffesager bør den ledende kompetente myndighed i en medlemsstat, som ønsker at iværksætte en formel undersøgelse, når der foreligger en begrundet mistanke, først kontakte de myndigheder, der har ansvaret for at efterforske lovovertrædelser i forbindelse med menneskehandel (afsnit 4.10.2), med henblik på at koordinere tidspunktet og vurdere den mulige virkning af en sådan undersøgelse på verserende straffesager. Undersøgelser og afgørelser i henhold til forordningen er ikke betinget af en strafferetlig efterforskning.

4.5.3.2. Konklusion om, at der ikke foreligger begrundet mistanke, og mulighed for erhvervsdrivende for at imødegå betænkeligheder

Hvis den ledende kompetente myndighed på grundlag af alle indsamlede oplysninger finder, at dens betænkeligheder ikke udgør en »begrundet mistanke« om, at forbuddet mod tvangsarbejde er blevet overtrådt, eller at de årsager, der ligger til grund for den begrundede mistanke, er blevet elimineret, skal den ikke iværksætte en undersøgelse og skal underrette den erhvervsdrivende herom ([61]). Hvis den erhvervsdrivende inden for fristen på 30 dage godtgør, at vedkommende træffer passende foranstaltninger til at afhjælpe tvangsarbejdssituationen, kan den ledende kompetente myndighed beslutte at give de pågældende erhvervsdrivende et rimeligt tidsrum til at gennemføre sådanne foranstaltninger og bringe tvangsarbejdet til ophør under hensyntagen til bl.a. processens kompleksitet, hvor gennemførligt det er at bringe tvangsarbejdet til ophør, antallet af involverede interessenter og størrelsen af og ressourcerne hos de berørte erhvervsdrivende ([62]).

Den ledende kompetente myndighed skal efter udløbet af dette rimelige tidsrum konkludere, om foranstaltningerne har opnået deres formål, og dermed om der faktisk foreligger en begrundet mistanke.

I nogle tilfælde er det måske ikke realistisk at afhjælpe risiciene for tvangsarbejde inden for et kort tidsrum. Dette gælder især i de fleste tilfælde af SPTA, da den erhvervsdrivende kun har begrænset indflydelse på at fjerne de statslige politikker, der ligger til grund herfor. I sådanne tilfælde kan et ansvarligt ophør af forretningsforbindelsen være det eneste tilgængelige middel til at imødegå tvangsarbejde i fremstillingsprocessen (afsnit 6.4.3).

([57]) Artikel 17, stk. 1, i FOT.
([58]) Artikel 17, stk. 3, i FOT.
([59]) Artikel 17, stk. 3, i FOT.
([60]) Artikel 2, stk. 16, i FOT.
([61]) Artikel 17, stk. 5, i FOT.
([62]) Betragtning 44 i FOT.

4.6. **Undersøgelse**

Hvis den ledende kompetente myndighed finder, at der foreligger en »begrundet mistanke« om, at forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde er blevet overtrådt af de erhvervsdrivende, der er genstand for vurdering, skal den iværksætte en undersøgelse ([63]).

Den ledende kompetente myndighed skal give de erhvervsdrivende, der undersøges, relevante oplysninger om undersøgelsesprocessen og de mulige konsekvenser af undersøgelsen (afsnit 4.6.1). I denne fase har den ledende kompetente myndighed beføjelse til at indsamle yderligere oplysninger, der er relevante for dens vurdering, herunder i ekstraordinære situationer ved inspektioner på stedet (afsnit 4.6.3 og).

Undersøgelser i henhold til forordningen berører ikke eventuelle straffesager i henhold til EU's eller nationale regler om bekæmpelse af menneskehandel.

4.6.1. *Den erhvervsdrivendes ret til at blive underrettet og til at blive hørt*

Når den ledende kompetente myndighed beslutter at iværksætte undersøgelsen, har den 3 arbejdsdage til at give den erhvervsdrivende nedenstående oplysninger.

— Iværksættelsen af undersøgelsen og de mulige konsekvenser ([64]), herunder konsekvenserne af manglende samarbejde samt mulige forbuds- og bortskaffelsespåbud.

— De produkter eller produktdele, der er genstand for undersøgelsen, og andre relevante oplysninger, såsom de berørte produktionssteder. Hvis yderligere produkter inddrages på et senere tidspunkt i undersøgelsen, bør den erhvervsdrivende underrettes behørigt og få tilstrækkelig tid til at besvare påstandene vedrørende disse yderligere produkter.

— Begrundelsen for undersøgelsen, medmindre meddelelsen af disse oplysninger kan bringe resultatet i fare, f.eks. på grund af risiko for, at bevismateriale går tabt, eller risiko for potentielle ofre. Ved angivelse af begrundelsen skal interessenternes fortrolighed og sikkerhed beskyttes.

— Den erhvervsdrivendes ret til inden en given frist at fremsætte bemærkninger, herunder relevante oplysninger, der ikke blev fremlagt i den indledende fase, eller oplysninger om nyere foranstaltninger til at afhjælpe tvangsarbejde i forbindelse med de produkter, der undersøges. Den erhvervsdrivendes ret til at blive hørt er et centralt aspekt af undersøgelsen ([65]).

4.6.2. *Anmodning om oplysninger fra erhvervsdrivende*

Ligesom i den indledende fase kan den ledende kompetente myndighed under den formelle undersøgelse anmode de erhvervsdrivende, der undersøges, om oplysninger (se afsnit 4.5.1 og 4.7). En vejledende liste over sådanne oplysninger findes i afsnit 4.7.

Den ledende kompetente myndighed skal fastsætte en frist på mindst 30 arbejdsdage og højst 60 arbejdsdage for indgivelse af de ønskede oplysninger. Erhvervsdrivende kan anmode om en fristforlængelse, hvis de angiver en gyldig grund hertil. En sådan anmodning om fristforlængelse skal vurderes behørigt af den ledende kompetente myndighed under hensyntagen til sagens omstændigheder, herunder størrelsen og de økonomiske ressourcer hos den pågældende erhvervsdrivende, f.eks. om den erhvervsdrivende er en SMV ([66]).

4.6.3. *Kontakt med andre relevante interessenter og inspektioner på stedet*

Ligesom i den indledende fase kan den ledende kompetente myndighed under undersøgelsen også indsamle oplysninger fra andre relevante interessenter ([67]).

Den ledende kompetente myndighed kan foretage inspektioner på stedet ([68]) for at bekræfte eller afkræfte det allerede indsamlede bevismateriale og indsamle yderligere beviser. Sådanne beviser kan være både belastende og frifindende.

([63]) Artikel 18 i FOT.
([64]) Artikel 18, stk. 1, i FOT.
([65]) Artikel 16, stk. 2, i FOT og betragtning 68 i FOT.
([66]) Artikel 18, stk. 4, i FOT.
([67]) Artikel 18, stk. 5, i FOT.
([68]) Artikel 19 i FOT.

4.6.3.1. Inspektioner foretaget af de kompetente myndigheder i EU

Medlemsstaternes ledende kompetente myndigheder kan under den indledende fase eller under en formel undersøgelse foretage inspektioner på deres område, når de finder dem nødvendige og forholdsmæssige, i overensstemmelse med EU-retten og deres nationale lovgivning. Ledende kompetente myndigheder kan også anmode om samarbejde fra andre nationale myndigheder såsom arbejdsmarkeds-, social-, sundheds- eller skattemyndigheder. Afhængigt af de nationale lovgivningsmæssige rammer og relevante retlige godkendelser kan dette omfatte muligheden for at foretage uanmeldte inspektioner af forretningslokaler og for at kopiere eller beslaglægge dokumenter.

Ledende kompetente myndigheder skal samarbejde med andre myndigheder i samme medlemsstat, som undersøger lignende sager (f.eks. arbejdstilsynsmyndigheder eller retshåndhævende myndigheder i forbindelse med anvendelsen af EU-regler eller nationale regler om bekæmpelse af menneskehandel). Dette gælder navnlig, hvor de andre myndigheder i denne sammenhæng kan have foretaget uanmeldte kontrolbesøg i de erhvervsdrivendes forretningslokaler.

4.6.3.2. Inspektioner foretaget af Kommissionen uden for EU

Som ledende kompetent myndighed i sager vedrørende tvangsarbejde uden for EU kan Kommissionen under ekstraordinære omstændigheder foretage alle nødvendige kontroller og inspektioner med samtykke fra de pågældende erhvervsdrivende og regeringer uden for EU ([69]). Afslag på at give samtykke kan, henset til sagens faktiske og retlige omstændigheder, behandles som manglende samarbejde.

4.6.4. *Fortrolighed i forbindelse med undersøgelser*

Alle ikkeoffentlige oplysninger, der indsamles under undersøgelsesprocessen, må kun anvendes med henblik på gennemførelsen af forordningen, medmindre andet er fastsat i EU-retten eller i national ret i overensstemmelse med EU-retten ([70]). Hvis der f.eks. konstateres mistanke om strafbar adfærd, skal retshåndhævende eller retslige myndigheder underrettes.

Oplysninger, der på et hvilket som helst tidspunkt under undersøgelsesprocessen indsamles fra erhvervsdrivende og andre interessenter, herunder deres identitet, skal behandles fortroligt, medmindre disse angiver andet. Det betyder, at Kommissionen og de kompetente myndigheder i princippet ikke må videregive sådanne oplysninger til tredjemand eller give tredjemand adgang til dem. Dette skal beskytte ofre, indgivere, whistleblowere, forretningshemmeligheder og andre følsomme oplysninger. De kompetente myndigheder opfordres til at søge rådgivning hos andre offentlige organer og agenturer med erfaring i bedste praksis for at sikre disse oplysningers sikkerhed og fortrolighed.

For erhvervsdrivende, for hvilke der er truffet en afgørelse om, at forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde er overtrådt, kan deres identitet og identiteten af de involverede produktleverandører og fabrikanter dog angives i afgørelsen, hvis dette er nødvendigt for at identificere det forbudte produkt ([71]).

4.6.5. *Resultatet af undersøgelsen* ([72])

Efter formelt at have iværksat en undersøgelse skal den ledende kompetente myndighed fastslå, om der har været en overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. Den skal derfor enten vedtage en afgørelse om, at forbuddet er overtrådt (afsnit 4.8) eller afslutte undersøgelsen inden for et »rimeligt tidsrum«, som i princippet ikke bør overstige 9 måneder fra den dato, hvor den iværksatte undersøgelsen.

Hvis den ledende kompetente myndighed ikke kan fastslå, at forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde er overtrådt, skal den afslutte undersøgelsen og underrette de erhvervsdrivende herom. Den skal også underrette andre kompetente myndigheder og, hvor det er relevant, Kommissionen via ICSMS-modulet om tvangsarbejde. Afslutningen af undersøgelsen udelukker ikke, at der iværksættes en ny undersøgelse vedrørende de samme produkter og erhvervsdrivende, hvis der kommer nye oplysninger frem, og den berører ikke igangværende eller fremtidige strafferetlige efterforskninger vedrørende samme forhold.

([69]) Artikel 19, stk. 3, i FOT.
([70]) Artikel 32, nr. 1 og 2, i FOT.
([71]) Artikel 20 og 22, stk. 1, litra c), i FOT.
([72]) Artikel 20 i FOT.

4.7. **Erhvervsdrivendes samarbejde med de kompetente myndigheder og oplysninger, der kan anmodes om**

På ethvert trin i undersøgelsesprocessen har den ledende kompetente myndighed beføjelse til at anmode om oplysninger fra erhvervsdrivende, der gør de produkter, som er genstand for vurdering, tilgængelige på EU-markedet, og, hvor det er relevant, fra produktleverandører etableret uden for EU ([73]). Dette kan omfatte oplysninger: (a) om deres tiltag til at identificere, forebygge, afbøde, standse eller afhjælpe risici for tvangsarbejde i deres aktiviteter og forsyningskæder i forbindelse med disse produkter, (b) om arbejdsforholdene på det sted, hvor det påståede tvangsarbejde fandt sted, hvor produkterne blev fremstillet, eller hvorfra de stammer, og (c) om de produkter, der er genstand for vurdering.

Erhvervsdrivende skal samarbejde fuldt ud under undersøgelsesprocessen. Det betyder: (a) at bidrage konstruktivt til undersøgelsen, (b) at fremlægge alle de ønskede oplysninger, (c) at sikre, at de fremlagte oplysninger er korrekte, brugbare, relevante og fuldstændige, og (d) at fremlægge oplysningerne inden for den fastsatte frist. Dette er ikke blot en retlig forpligtelse, men også den bedste måde at imødegå den ledende kompetente myndigheds bekymringer på og dermed undgå, at der iværksættes en undersøgelse, eller at det i en undersøgelse konkluderes, at forbuddet mod tvangsarbejde er blevet overtrådt. Manglende samarbejde (afsnit 4.8.2.14.8.2.1 har negative konsekvenser for de erhvervsdrivende, der er genstand for undersøgelsen.

Hvis erhvervsdrivende oplever uundgåelige forsinkelser eller uoverstigelige vanskeligheder med at indsamle de ønskede oplysninger, skal de proaktivt underrette den ledende kompetente myndighed hurtigst muligt inden fristernes udløb. Hvis de erhvervsdrivende, der er genstand for vurdering, er SMV'er, kan de anmode om støtte fra et nationalt kontaktpunkt i en relevant medlemsstat til, hvordan de kan samarbejde med den ledende kompetente myndighed.

For at sikre effektiv kommunikation med de ledende kompetente myndigheder opfordres erhvervsdrivende til at udpege en bestemt kontaktperson eller afdeling i deres virksomhed til at håndtere denne kontakt.

Afsnittene 4.7.1, 4.7.2 og 4.7.3 indeholder en illustrativ, men ikkeudtømmende liste over eksempler på de typer oplysninger, som den ledende kompetente myndighed kan anmode om under undersøgelsesprocessen. Den ledende kompetente myndighed bør nøje overveje, hvilke oplysninger der skal anmodes om, under hensyntagen til sagens særlige forhold og de elementer, der er nævnt i afsnit 4.5.1.1. Erhvervsdrivende kan frit fremlægge andre oplysninger, som de finder hensigtsmæssige eller nødvendige for at imødegå bekymringerne om, at forbuddet mod tvangsarbejde er blevet overtrådt. Listen rangordner ikke oplysningerne efter vigtighed. Selv om den ledende kompetente myndighed er forpligtet til at undersøge og, hvor det er relevant, tage hensyn til de fremlagte oplysninger, er indgivelsen af sådanne oplysninger ikke en garanti for, at den erhvervsdrivende ikke findes at have overtrådt forbuddet, eller for, at produktet ikke vil blive omfattet af en afgørelse om forbud.

4.7.1. *Eksempler på oplysninger om den erhvervsdrivendes tiltag til at identificere, forebygge, afbøde, standse eller afhjælpe risici for tvangsarbejde*

— Virksomhedspolitikker, adfærdskodekser, styringsdokumenter, ledelsens tilsynsansvar

— Uddannelsesmateriale til ledelse, ansatte og leverandører

— Indkøbspolitikker, adfærdskodekser for leverandører, kontraktbestemmelser om forbud mod tvangsarbejde samt procedurer for optagelse og overvågning af leverandører

— Sektorvise risikovurderinger

— Dokumentation for etablering af forebyggende foranstaltninger

— Dokumentation for etablering af en klagemekanisme

— Dokumentation for deltagelse i flerpartsbaserede eller branchespecifikke certificeringsordninger

— Inddragelse af interessenter og rettighedshavere samt høring af NGO'er, fagforeninger og lokalsamfund

— Rapporter om iværksatte due diligence-tiltag, herunder sådanne tiltag, der er gennemført i overensstemmelse med gældende national ret og EU-retten

— Korrigerende handlingsplaner og evalueringer af resultater

— Uafhængige auditrapporter fra tredjepart.

([73]) Artiklerne 17, stk. 1 og 2, og 18, stk. 3, i FOT.

4.7.2. *Eksempler på oplysninger om arbejdsforholdene på det sted, hvor det påståede tvangsarbejde fandt sted*

— Udskrifter af interview med arbejdstagere og skriftlige vidneudsagn

— Sociale audit

— Fotos/videoer af arbejdsforhold og/eller sovesale

— Notater fra samtaler og kopier af beskeder og e-mailkorrespondance

— Lister over arbejdstagere, ansættelsesaftaler/-kontrakter, lønningslister og finansielle optegnelser

— Resultater af gennemførte undersøgelser (f.eks. foretaget af fagforeninger eller arbejdstagerrepræsentanter om arbejdsforhold)

— Oplysninger om afhjælpning, der dokumenterer arbejdstagernes tilfredshed, kompensation samt korrigerende og forebyggende foranstaltninger.

4.7.3. *Eksempler på oplysninger om det produkt, der påstås at være i strid med forbuddet mod tvangsarbejde* ([74])

4.7.3.1 Identifikation af produktet

— Oplysninger indsamlet ved hjælp af sporbarhedsværktøjer samt handels-, told- og forsendelsesdata

— Resultater af laboratorieprøvninger, herunder isotoptest

— Beskrivelse, navn eller varemærke på produktet, specifikke krav i EU-retten til identifikation af produktet såsom HS-koder, KN-koder, type, reference, model, parti- eller serienummer, der er anbragt på produktet eller angivet på emballagen eller i et dokument, der ledsager produktet, eller den unikke identifikator for det digitale produktpas

— Dokumentation for produktets sporbarhed (dvs. certifikater for sporbarhedskæden og sporbarhedsdata for råmaterialer)

— Dokumentation, der knytter det færdige produkt til dets råmaterialekilde

— Styklister, navnlig når de er relevante for at fastslå andelen af komponenter eller dele af produktet, som potentielt er fremstillet ved tvangsarbejde

— Oprindelsescertifikater fra de steder, hvorfra produkterne stammer

— Mængden eller volumen og værdien af de pågældende produkter (f.eks. det samlede antal enheder, der er produceret, importeret eller bragt i omsætning på EU-markedet i den relevante periode)

— Oplysninger om lagerbeholdning samt distributions- og lagringssteder, herunder i forbindelse med fjernsalg, i EU.

4.7.3.2. Forsyningskædens struktur og aktører

— Beskrivelse af forsyningskæden, der omfatter centrale trin i produktion, fremstilling eller minedrift

— Liste over fabrikanter, producenter og leverandører i forbindelse med centrale produktionstrin, herunder følgende data for hver af dem Navn, handelsnavn eller registreret varemærke, kontaktoplysninger, entydigt identifikationsnummer i det land, hvor de er etableret, og, hvor det foreligger, deres registrerings- og identifikationsnummer for økonomiske operatører (EORI-nummer)

— Kort over forsyningskæden, der dækker led og underled og viser både direkte og indirekte leverandører

— Oplysninger om ejerstrukturer og forholdet mellem leverandører og den erhvervsdrivende samt eventuelle tredjepartsformidlere (f.eks. datterselskab, joint venture, uafhængig kontrahent)

— De involverede enheders roller, herunder afsendere og eksportører

— Erklæringer på tro og love fra erhvervsdrivende, der er involveret i produktionsprocessen.

([74]) Artikel 17, stk. 1, og artikel 18, stk. 3, i FOT.

4.7.3.3. Oplysninger om anlæg og lokaliteter

— Identifikation af lokaliteter og anlæg i centrale led af udvinding, høst, produktion, fremstilling eller minedrift (navne, adresser, driftsansvarlige enheder)

— Supplerende dokumentation for lokaliteten, når den foreligger, såsom satellitbilleder, GPS-koordinater eller andre geolokaliseringsdata.

4.7.3.4. Transaktions- og logistikoptegnelser

— Indkøbsordrer

— Fakturaer og kvitteringer fra alle leverandører

— Pakkelister

— Betalingsoptegnelser

— Leverandørers og køberes lageroptegnelser, herunder modtagelseskvitteringer fra læsseramper/lagre

— Forsendelses- og transportdokumentation (manifester, konnossementer for luft-, sø- eller landtransport)

— Import- og eksportoptegnelser.

4.7.3.5. Dokumentation for produktion og kapacitet

— Produktionsordrer

— Rapporter om fabrikkens produktionskapacitet

— Dokumentation, der påviser sammenhæng mellem input- og outputvolumener for det eller de produkter, der er udvundet, høstet, fremstillet eller produceret.

4.8. **Afgørelser om overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde**

Hvis den ledende kompetente myndighed fastslår, at de erhvervsdrivende, der undersøges, har overtrådt forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, skal den vedtage en afgørelse herom. Denne afgørelse skal indeholde både processuelle og materielle elementer, herunder et forbud mod at bringe de pågældende produkter i omsætning på EU-markedet (afsnit 4.8.3). Alle afgørelser skal offentliggøres på den fælles portal for tvangsarbejde ([75]).

4.8.1. *Fastslåelse af en overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde*

4.8.1.1. Beviskrav og det nødvendige bevismateriale

Den ledende kompetente myndighed har bevisbyrden for at fastslå en overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. Med henblik herpå skal den fremlægge troværdige beviser for, at (i) der er anvendt tvangsarbejde til at fremstille de produkter, der undersøges, og (ii) de erhvervsdrivende, der undersøges, har gjort disse produkter tilgængelige på EU-markedet eller har eksporteret dem fra EU ([76]).

Det beviskrav, der skal anvendes, skal afspejle den administrative karakter af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde i henhold til forordningen. Strafferetlige beviskrav er derfor ikke et relevant sammenligningsgrundlag.

Det kan give anledning til bevismæssige udfordringer at fastslå, at produkter, der er bragt i omsætning eller gjort tilgængelige i EU eller eksporteret fra EU, er fremstillet ved tvangsarbejde. Det kan f.eks. være vanskeligt at fremskaffe beviser fra direkte berørte parter (f.eks. på grund af frygt for repressalier), at gennemføre pålidelige auditter eller at fremskaffe direkte beviser for problematiske praksisser (f.eks. på grund af manglende dokumentation vedrørende arbejdstagernes aflønning eller de rekrutteringsgebyrer, som arbejdstagerne har betalt). Konstatering af en overtrædelse af forbuddet mod tvangsarbejde vil derfor ofte kræve en kombination af forskellige typer beviser, herunder indirekte beviser og indicier.

([75]) Artikel 12, litra f), i FOT.
([76]) Artikel 20, stk. 1, i FOT.

Nedenfor følger nogle eksempler på beviser, der kan tages i betragtning med henblik på at fastslå en overtrædelse af forbuddet mod tvangsarbejde:

— Udskrifter af interviews

— Skriftlige vidneudsagn

— Rapporter og dokumenter fra eksisterende klagemekanismer på virksomheds-, lokalsamfunds- eller sektorniveau

— Sociale audit (omfatter ikke sociale audit, der er gennemført i situationer, hvor arbejdstagerne er truet eller er under konstant overvågning og/eller opsyn fra ledelsens side, eller hvor adgangen til produktionsfaciliteterne er begrænset, da sådanne audit ikke anses for troværdige)

— Fotos/videoer af arbejdsforhold og/eller sovesale

— Notater fra samtaler og kopier af beskeder og e-mailkorrespondance

— Ansættelsesaftaler/-kontrakter, lønlister og finansielle optegnelser

— Virksomhedsdokumenter og optegnelser samt offentlige udtalelser

— Satellitbilleder og geolokalisering af faciliteter

— Resultater af laboratorieprøvninger, herunder isotoptest

— Oplysninger indsamlet ved hjælp af sporbarhedsværktøjer og handels-, told- og forsendelsesdata

— Offentlige rapporter, forskning og publikationer

— Interne undersøgelser og analyser, statistikker

— Medieartikler

— Resultater af gennemførte undersøgelser (f.eks. foretaget af fagforeninger eller arbejdstagerrepræsentanter om arbejdsforhold)

— Skrivebordsundersøgelser og analyse af åbne kilder (f.eks. af officielle dokumenter eller ejerskabsforholdene i relevante enheder)

— Sektorspecifik risikokortlægning

— Oplysninger vedrørende det produkt, der undersøges (se afsnit 4.7.3 for eksempler)

— Oplysninger om produktsporbarhed (afsnit 4.7.3) (den fuldstændige mangel på sporbarhedsoplysninger eller manglende evne til at fremlægge sådanne oplysninger, når et produkt, en råvare eller en komponent kan være blevet blandet med et andet produkt, en anden råvare eller en anden komponent, der er forbundet med høj risiko for tvangsarbejde, kan vægte negativt i den samlede vurdering af bevismaterialet)

— Dokumenter fra offentlige myndigheder, der viser, at der findes programmer for tvangsarbejde pålagt af statslige myndigheder (retsbestemmelser, politikdokumenter, rapporter, administrative instrukser eller institutionelle mandater)

— Oplysninger, der viser, at en relevant erhvervsdrivende eller leverandør deltager i programmer for tvangsarbejde pålagt af statslige myndigheder.

4.8.1.2. Vurdering af beviser i sager om tvangsarbejde pålagt af statslige myndigheder

I sager om SPTA skal den ledende kompetente myndighed fastslå, at (i) tvangsarbejde pålægges af statslige myndigheder, agenter, der handler på vegne af statslige myndigheder, eller organisationer med myndighedsbeføjelser svarende til statens i et givet geografisk område, og (ii) at det produkt, der undersøges, er knyttet til denne praksis med at pålægge tvangsarbejde eller til dette geografiske område. Der skal anvendes SPTA-specifikke risikoindikatorer og definitioner ([77]). Listen i afsnit 4.8.1.1 er fortsat relevant, men troværdigheden af visse typer bevismateriale skal vurderes nøje i lyset af den systemiske tvang og manglende gennemsigtighed, som kendetegner SPTA. Sociale audit, der er gennemført i geografiske områder, som er berørt af SPTA, bør f.eks. ikke anses for troværdige beviser, i det omfang de ikke gennemføres med ubegrænset adgang til de relevante faciliteter og med mulighed for, at arbejdstagerne kan tale frit og uden opsyn.

På grund af sin systemiske karakter er det desuden usandsynligt, at SPTA kun forekommer i specifikke tilfælde i et bestemt geografisk område. Beviser for SPTA i et givet geografisk område, som er indsamlet i forbindelse med en sag, hvor den ledende kompetente myndighed har fastslået en overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, vil derfor være af stor relevans i andre sager vedrørende samme region.

4.8.2. *Fastslåelse af en overtrædelse i tilfælde af manglende samarbejde*

Hvis en erhvervsdrivende eller en offentlig myndighed undlader at samarbejde under en undersøgelse og derved hindrer den ledende kompetente myndighed i at indsamle faktiske eller andre beviser fra dem, skal den ledende kompetente myndighed fastslå en overtrædelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på grundlag af alle andre foreliggende oplysninger ([78]). Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at forordningen stadig kan anvendes effektivt, selv når erhvervsdrivende eller offentlige myndigheder undlader at samarbejde. Nedenfor følger eksempler på manglende samarbejde ([79]):

— Afslag på at fremlægge de ønskede oplysninger uden gyldig begrundelse

— Undladelse af at fremlægge de ønskede oplysninger inden for den fastsatte frist uden gyldig begrundelse

— Fremlæggelse af ufuldstændige, vildledende eller urigtige oplysninger eller en betydelig mængde irrelevante oplysninger med det formål at blokere undersøgelsen

— Enhver anden handling fra den erhvervsdrivendes eller en offentlig myndigheds side, der hindrer undersøgelsen, herunder når der identificeres risiko for SPTA under undersøgelsesprocessen – dette gælder også med hensyn til kontrol på stedet.

Ved vurderingen af manglende samarbejde skal der tages særligt hensyn til de erhvervsdrivendes størrelse og ressourcer og deres kapacitet til at fremlægge de krævede fuldstændige oplysninger.

4.8.2.1. Beviskrav i tilfælde af manglende samarbejde

I tilfælde af manglende samarbejde, herunder i tilfælde af SPTA, skal overtrædelser af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde fortsat bevises på grundlag af troværdige beviser. Da der imidlertid normalt kun kan indhentes færre eller slet ingen troværdige oplysninger direkte fra den erhvervsdrivende eller den offentlige myndighed, spiller beviser fra andre informationskilder, som er indsamlet under undersøgelsesprocessen, samt indirekte beviser og indicier en vigtig rolle i tilfælde af manglende samarbejde. Som anført i afsnit 4.5.1.3 udgør manglende samarbejde i princippet et bevis, som sammen med de ovenfor nævnte foreliggende faktiske og retlige elementer generelt vil udgøre et tilstrækkeligt grundlag for at fastslå en overtrædelse.

([77]) Se ILO (2025): ILO indicators of forced labour, og kapitel 9 i ILO (2024): Hard to see, harder to count.
([78]) Artikel 20, stk. 2, i FOT.
([79]) Artikel 20, stk. 2, i FOT.

4.8.3. *Afgørelsens indhold*

Afgørelser om overtrædelse af forbuddet skal indeholde de nedenfor nævnte oplysninger ([80]):

— Et generelt forbud mod at bringe de pågældende produkter i omsætning eller gøre dem tilgængelige på EU-markedet og mod at eksportere dem ([81]), herunder en nærmere angivelse af de specifikke produkter, der skal forbydes, en beskrivelse af undersøgelsens resultater og de oplysninger, som toldmyndighederne har brug for til at identificere produktet eller de nævnte erhvervsdrivende.

På grundlag af ordlyden af artikel 3 i forordningen og dens formål ([82]) vedrører forbuddet et eller flere produkter og har generel anvendelse. Det gælder derfor ikke kun for de erhvervsdrivende, der er nævnt i denne afgørelse, men også for enhver anden erhvervsdrivende, der bringer sådanne produkter i omsætning, gør dem tilgængelige på EU-markedet eller eksporterer dem. En generel anvendelse er nødvendig for at undgå omgåelse, hvilket ville forekomme, hvis forbuddet kun gjaldt for de erhvervsdrivende, der er undersøgelsens direkte adressater. Det brede anvendelsesområde for en afgørelse om overtrædelse af forbuddet er derfor forankret i effektivitetsprincippet, som kræver, at EU-regler fortolkes på en måde, der sikrer deres fulde virkning i praksis ([83]), og er i overensstemmelse med en bred fortolkning af de regler, der har til formål at beskytte grundlæggende rettigheder.

— **Et påbud om tilbagetrækning af de produkter, der er omfattet af det generelle forbud** ([84])**.**

I lyset af forbuddets generelle anvendelse skal produkter, der er omfattet af en afgørelse, trækkes tilbage fra EU-markedet. Når markedsovervågningsmyndighederne konstaterer, at sådanne produkter findes på EU-markedet, skal de uden ophold træffe foranstaltninger for at sikre deres tilbagetrækning.

I selve afgørelsen om overtrædelse af forbuddet er det specifikke tilbagetrækningspåbud udtrykkeligt rettet til de pågældende erhvervsdrivende, der har været genstand for undersøgelsen. De skal trække alle forbudte produkter, der allerede er bragt i omsætning eller gjort tilgængelige, tilbage fra EU-markedet og fjerne indhold fra enhver onlinegrænseflade, hvor de forbudte produkter er opført (afsnit 5.1.1.1). Denne forpligtelse til tilbagetrækning omfatter ikke produkter, der allerede har nået slutbrugerne.

— **Et påbud om at bortskaffe de produkter eller de udskiftelige dele af et produkt, der er omfattet af det generelle forbud** ([85])**.**

Afgørelsen om overtrædelse af forbuddet indeholder også et bortskaffelsespåbud, som udtrykkeligt er rettet til de erhvervsdrivende, der har været genstand for undersøgelsen. Artikel 25 i forordningen fastsætter, hvordan bortskaffelsen skal ske. De kompetente myndigheder skal sikre, at erhvervsdrivende ikke opnår nogen direkte eller indirekte økonomisk fordel ved bortskaffelsen af produktet.

Hvis afgørelsen forbyder en bestemt del af et produkt, og denne del kan udskiftes, skal de berørte erhvervsdrivende gives mulighed for at udtage og udskifte den inden for en rimelig frist. Delen skal derefter bortskaffes i overensstemmelse med de principper, der er beskrevet ovenfor, og erstattes med en anden del, der er fremstillet uden brug af tvangsarbejde. Når de erhvervsdrivende godtgør, at (visse af) de produkter, der er omfattet af afgørelsen, ikke er fremstillet ved tvangsarbejde, kan de bringe dem i omsætning på EU-markedet eller eksportere sådanne produkter, da de ikke længere er omfattet af afgørelsen (afsnit 4.9).

([80]) Artikel 20, stk. 4 og 5, og artikel 22, stk. 1, i FOT. Bemærk, at artikel 22, stk. 2, i FOT fastsætter, at der skal vedtages en gennemførelsesretsakt for nærmere at specificere indholdet af afgørelser.
([81]) Artikel 20, stk. 4, litra a), i FOT.
([82]) Betragtning 5 i FOT.
([83]) Domstolens sag 33/76, Rewe-Zentralfinanz eG mod Landwirtschaftskammer für das Saarland [1976] ECR 1989, præmis 5.
([84]) Artikel 20, stk. 4, litra b), i FOT.
([85]) Artikel 20, stk. 4, litra c), og artikel 25 i FOT.

— **Andre elementer i afgørelsen.**

Afgørelsen skal også indeholde en rimelig frist, inden for hvilken de erhvervsdrivende skal efterkomme påbuddene ([86]). Denne frist skal være på mindst 30 arbejdsdage for ikkeletfordærvelige varer og 10 arbejdsdage for letfordærvelige varer regnet fra den dato, hvor afgørelsen meddeles. Ved fastsættelsen af fristen skal den kompetente myndighed tage hensyn til den erhvervsdrivendes størrelse og økonomiske ressourcer, herunder om denne er en SMV, til andelen eller den del af produktet, der er fremstillet ved tvangsarbejde, og til, om den kan udskiftes, samt til sagens særlige omstændigheder.

Endelig indeholder afgørelsen oplysninger om muligheden for at anmode den kompetente myndighed om at foretage en fornyet prøvelse eller tilbagekalde afgørelsen (afsnit 4.9.1 og 4.9.2) og om mulighederne for at indbringe den for den kompetente retsinstans (f.eks. om det er muligt at klage, hvilken type klage der er mulig, og hvilke frister der gælder) (afsnit 4.9.3).

4.8.4. *Forsyningskæder af strategisk eller kritisk betydning for EU* ([87])

Hvis produkter indgår i en forsyningskæde af strategisk eller kritisk betydning for EU, kan den ledende kompetente myndighed for at undgå forstyrrelser på det indre marked beslutte ikke at påbyde deres bortskaffelse, men i stedet kræve, at de erhvervsdrivende for egen regning tilbageholder produkterne i en fastsat periode. I denne periode må produkterne ikke bringes i omsætning, og den erhvervsdrivende skal bringe det konstaterede tvangsarbejde til ophør. Ved en sådan afgørelse bør den ledende kompetente myndighed bl.a. tage hensyn til, om det er muligt at bringe tvangsarbejdet til ophør, og om den erhvervsdrivende er villig til at gøre det.

Den fastsatte tidsramme skal være forholdsmæssig og ikke længere end nødvendigt for at bringe tvangsarbejdet til ophør. Hvis den erhvervsdrivende godtgør, at dette er sket inden for den fastsatte tidsramme, skal myndigheden tilbagekalde sin afgørelse med fremtidig virkning og tillade, at produkterne, herunder de tilbageholdte produkter, bringes i omsætning igen. I modsat fald skal den erhvervsdrivende bortskaffe produkterne.

Selv om det er den ledende kompetente myndighed, der skal vurdere produkternes strategiske eller kritiske betydning for EU, skal den tage hensyn til relevante EU-retsakter, navnlig:

— listen over sektorer i forordningen om nettonulindustri ([88])

— Kommissionens henstilling om teknologiområder af kritisk betydning for EU's økonomiske sikkerhed ([89]) og den fælles meddelelse om styrkelse af EU's økonomiske sikkerhed ([90])

— de produkter, der er opført i forordningen om kritiske råstoffer ([91])

— RESourceEU-handlingsplanen ([92]).

For at sikre en ensartet tilgang med hensyn til strategisk betydning bør medlemsstaternes kompetente myndigheder indhente Kommissionens udtalelse.

([86]) Artikel 22, stk. 1, litra b), i FOT.
([87]) Artikel 20, stk. 5, og betragtning 48 i FOT.
([88]) Bilaget Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1735 af 13. juni 2024 om fastlæggelse af en ramme for foranstaltninger til styrkelse af Europas økosystem for fremstilling af nettonulteknologiprodukter og om ændring af forordning (EU) 2018/1724 (EUT L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).
([89]) Kommissionens henstilling (EU) 2023/2113 af 3. oktober 2023 om teknologiområder af kritisk betydning for EU's økonomiske sikkerhed med henblik på yderligere risikovurdering sammen med medlemsstaterne (EUT L, 2023/2113, 11.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2113/oj).
([90]) JOIN(2025) 977 final, 3.12.2025.
([91]) Bilag II Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1252 af 11. april 2024 om fastlæggelse af en ramme for at sikre en sikker og bæredygtig forsyning med kritiske råstoffer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 og (EU) 2019/1020 (EUT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).
([92]) COM(2025) 945 final, RESourceEU-handlingsplanen – Fremskyndelse af vores strategi for kritiske råstoffer for at tilpasse den til en ny virkelighed, 3.12.2025.

4.9. **Fornyet prøvelse af afgørelser og klageadgang**

Afgørelser kan gøres til genstand for anmodninger om fornyet prøvelse (afsnit 4.9.1), anmodninger om tilbagetrækning efter efterlevelse af afgørelsen (afsnit 4.9.2) og klage (afsnit 4.9.3).

4.9.1. *Anmodninger om fornyet prøvelse af en afgørelse* ([93])

Erhvervsdrivende, som en afgørelse om overtrædelse af forbuddet udtrykkeligt er rettet til, og erhvervsdrivende, der på anden vis godtgør, at de er direkte og individuelt berørt, kan til enhver tid anmode om en fornyet prøvelse af afgørelsen.

Erhvervsdrivende kan søge om ændring af afgørelsens anvendelsesområde eller om, at afgørelsen trækkes tilbage for fremtiden, men kun på grundlag af nye væsentlige oplysninger, som den ledende kompetente myndighed ikke blev gjort opmærksom på under undersøgelsen og hvis og når den erhvervsdrivende har elimineret tvangsarbejde.

Den ledende kompetente myndighed, der oprindeligt traf afgørelsen, skal træffe afgørelse om anmodningen inden for 30 arbejdsdage. I henhold til princippet om god forvaltning ([94]) skal sådanne afgørelser være behørigt begrundede. Dog kan anmodninger, der åbenbart ikke kan antages til realitetsbehandling eller er åbenbart ugrundede, afvises uden videre.

Hvis anmodningen anses for velbegrundet, kan det føre til en ændring af en afgørelses anvendelsesområde eller til dens tilbagetrækning med virkning for fremtiden. Hvis en afgørelse trækkes tilbage, skal den ledende kompetente myndighed underrette de erhvervsdrivende, som afgørelsen udtrykkeligt er rettet til, og, hvor det er relevant, alle andre erhvervsdrivende, der er direkte og individuelt berørt. Den skal også fjerne afgørelsen fra den fælles portal for tvangsarbejde.

4.9.2. *Anmodning om tilbagetrækning af en afgørelse efter efterlevelse af afgørelsen samt oplysninger, der skal indgives af erhvervsdrivende*

Hvis en erhvervsdrivende har efterkommet en afgørelse, kan den anmode om, at afgørelsen trækkes tilbage med virkning for fremtiden, dvs. fra dette tidspunkt. Den erhvervsdrivendes anmodning skal være velbegrundet og skal dokumentere, at i) afgørelsen er efterkommet (afsnit 4.9.2.1), og ii) tvangsarbejde siden afgørelsens vedtagelse er blevet elimineret fra dens aktiviteter eller forsyningskæde for så vidt angår de pågældende produkter (afsnit 4.9.2.2).

4.9.2.1. Oplysninger, der dokumenterer efterlevelse

For at dokumentere den effektive tilbagetrækning af produktet skal den erhvervsdrivende fremlægge bevis for tilbagetrækningen, herunder identifikation af produktet, datoer og sted for tilbagetrækningen samt dokumentation, der viser, at tilbagetrækningen er gennemført (f.eks. fjernelse fra distributions- og salgskanaler, bekræftelse af tilbagetrækning fra relevante distributører eller detailhandlere, lageroptegnelser, der viser fjernet lager, logistisk dokumentation og meddelelse til markedsovervågningsmyndighederne, hvis det er relevant).

For at dokumentere bortskaffelsen af produktet eller, alt efter omstændighederne, bortskaffelsen af den del, der er fremstillet ved tvangsarbejde, skal de erhvervsdrivende indgive oplysninger om bortskaffelsesprocessen, herunder dokumentation for den fysiske fjernelse eller udskiftning af delen, den anvendte metode samt certifikater eller erklæringer fra autoriserede bortskaffelses- eller genanvendelsesanlæg.

4.9.2.2. Oplysninger, der dokumenterer, at tvangsarbejdet er elimineret

For at dokumentere, at tvangsarbejdet er elimineret fra dens aktiviteter eller forsyningskæde for så vidt angår de pågældende produkter, skal den erhvervsdrivende fremlægge bevis for, at de omstændigheder, der er identificeret i afgørelsen, ikke længere er til stede. I den forbindelse bør den erhvervsdrivende fremlægge oplysninger om de foranstaltninger, der er truffet for at afhjælpe tvangsarbejde ([95]), og disse skal vurderes i forhold til de indikatorer for tvangsarbejde, der er identificeret i afgørelsen om overtrædelse af forbuddet ([96]). Sådanne beviser bør omfatte foranstaltninger til at forhindre, at tvangsarbejdet gentager sig efter tilbagetrækningen af afgørelsen om overtrædelse af forbuddet.

([93]) Artikel 21, stk. 1, 2 og 3, i FOT.
([94]) Artikel 41 i chartret.
([95]) Afsnit 6.4.3.2.
([96]) Afsnit 9.5 og ILO's vejledning [henvisning til ILO's vejledning om indikatorer].

4.9.3. *Administrativ og retslig prøvelse af en afgørelse* ([97])

Erhvervsdrivende, der er direkte og individuelt berørt af en afgørelse, hvori det fastslås, at forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde er overtrådt, har ret til at få prøvet afgørelsens processuelle og/eller materielle lovlighed ved en domstol. For afgørelser vedtaget af Kommissionen har Den Europæiske Unions Domstol (bestående af Retten og Domstolen) kompetence.

Hvis klagen tages til følge, skal den ledende kompetente myndighed underrette Kommissionen og alle nationale kompetente myndigheder via ICSMS-modulet om tvangsarbejde. Kommissionen ajourfører i overensstemmelse hermed den fælles portal for tvangsarbejde.

4.10. **Koordinering og samarbejde om undersøgelser og håndhævelse**

De kompetente myndigheder skal koordinere tæt med relevante nationale myndigheder ([98]) (afsnit 4.10.1 og 4.10.2). Kommissionen og de kompetente myndigheder skal også samarbejde tæt og yde hinanden gensidig bistand (afsnit 4.10.3) for at gennemføre forordningen ensartet, effektivt og virkningsfuldt ([99]).

4.10.1. *Koordinering mellem nationale myndigheder i en medlemsstat*

Undersøgelser og håndhævelsesaktiviteter i henhold til forordningen kræver anvendelse af en række forskellige kompetencer, ansvarsområder og færdigheder på nationalt plan. Samtidig kan gennemførelsen af forordningen føre til indsamling af oplysninger og viden, som er relevante for gennemførelsen af anden lovgivning og andre politikker. Hensigtsmæssige nationale koordineringsmekanismer for gennemførelsen af forordningen skal derfor:

— sikre en smidig udveksling af oplysninger mellem nationale myndigheder i en medlemsstat, så de effektivt og virkningsfuldt kan støtte hinandens arbejde med gennemførelsen af forordningen og af andre politikker og regler (f.eks. ved at underrette de relevante myndigheder med ansvar for straffesager og beskyttelse af ofre for menneskehandel).

— lette samarbejdet og skabe synergier med henblik på en effektiv og virkningsfuld gennemførelse. De kompetente myndigheder skal kunne trække på andre relevante nationale myndigheders ekspertise, beføjelser og opgaver, når disse kan bistå med undersøgelser og håndhævelse af afgørelser om overtrædelse af forbuddet. Disse omfatter:

    — arbejdstilsyn

    — retshåndhævelse

    — myndigheder med ansvar for koordinering af bekæmpelsen af menneskehandel og nationale henvisningsmekanismer ([100])

    — markedsovervågningsmyndigheder

    — toldmyndigheder

    — tilsynsmyndigheder, der skal udpeges i henhold til direktiv (EU) 2024/1760 om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed, og som kan være i stand til at hjælpe med at kontrollere due diligence-indsatsen hos erhvervsdrivende, der er omfattet af nævnte direktiv, og som er relevant for anvendelsen af forordningen

    — skatte- og afgiftsmyndigheder, som kan bistå ved anvendelsen af sanktioner

    — andre sektorspecifikke myndigheder (f.eks. fiskerimyndigheder).

([97]) Artikel 21, nr. 5 og 6, i FOT.
([98]) Artikel 5, stk. 6, i FOT.
([99]) Artikel 16 i FOT.
([100]) Dette omfatter nationale henvisningsmekanismer.

4.10.2. *Koordinering med retshåndhævende myndigheder og samspillet med straffesager*

Tæt koordinering mellem de kompetente myndigheder og de retshåndhævende og retslige myndigheder, der behandler en sags strafferetlige aspekter, er afgørende, navnlig for indsamling og vurdering af bevismateriale i sager om tvangsarbejde ([101]) og for at sikre fortroligheden i strafferetlige efterforskninger. Detaljerne i, hvordan et sådant samarbejde fungerer i praksis, afhænger af de nationale regler (navnlig dem, der understøtter gennemførelsen af forordningen) og af samspillet mellem procedurer i henhold til forordningen og det nationale domstols- og strafferetssystem.

Forordningen gælder umiddelbart og har et andet formål end strafferetten. Den finder derfor anvendelse særskilt i forhold til national strafferet, der omhandler tvangsarbejde. Forordningen fastsætter alene administrative procedurer og foranstaltninger, og strafferetlig efterforskning og retsforfølgning (herunder efter lovgivning om bekæmpelse af menneskehandel) falder uden for dens anvendelsesområde. Anvendelsen af forordningen kræver hverken en forudgående strafferetlig efterforskning eller så meget desto mindre en domfældelse for de samme faktiske omstændigheder efter strafferetten.

En sag om tvangsarbejde kan give anledning til både en straffesag og en undersøgelse i henhold til forordningen, som gennemføres parallelt, og som resulterer i både strafferetlige afgørelser og administrative afgørelser. Håndhævelsen af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde bør ikke bringe gennemførelsen af strafferetlige efterforskninger i fare.

Myndigheder, der anvender disse forskellige ordninger, skal derfor samarbejde og sikre, at strafferetlige efterforskninger og deres fortrolighed ikke bringes i fare.

I forbindelse med en undersøgelse af tvangsarbejde i en grænseoverskridende sag bør den ledende myndighed overveje at dele oplysninger via SIENA-netværket ([102]) for at koordinere indsatsen og efterretningerne med retshåndhævende myndigheder i andre medlemsstater.

4.10.3. *Koordinering, samarbejde og gensidig bistand mellem de kompetente myndigheder og Kommissionen*

Medlemsstaternes kompetente myndigheder og Kommissionen skal samarbejde tæt, da de deler ansvaret for en effektiv, virkningsfuld og ensartet gennemførelse af forordningen i hele EU ([103]). De kompetente myndigheder er ansvarlige både for undersøgelser i national sammenhæng og for håndhævelsen af afgørelser, herunder afgørelser truffet af Kommissionen. Arbejdet i EU-netværket mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde ([104]) og ICSMS vil lette disse processer.

Pligten til gensidig bistand indebærer de nedenfor anførte beføjelser og forpligtelser ([105]):

— Når en kompetent myndighed eller Kommissionen får kendskab til oplysninger om mistanke om tvangsarbejde på et område, hvorpå den ikke har kompetence, skal den dele oplysningerne med den relevante kompetente myndighed via ICSMS.

— En ledende kompetent myndighed kan anmode andre kompetente myndigheder om støtte eller oplysninger, og disse skal reagere hurtigt og samarbejdsvilligt. Anmodninger om oplysninger skal behandles via ICSMS og skal besvares fuldstændigt inden for 20 arbejdsdage. Hvis den anmodende myndighed anser oplysningerne for utilstrækkelige, kan den anmode om yderligere detaljer. Som hovedregel skal den anmodede myndighed samarbejde og afgive et svar. I undtagelsestilfælde kan den anmodede myndighed dog helt eller delvis afslå at efterkomme anmodningen, hvis efterkommelse af anmodningen i væsentlig grad ville bringe dens egne aktiviteter, såsom igangværende undersøgelser, i fare. I sådanne tilfælde skal den anmodede kompetente myndighed eller Kommissionen begrunde sit (helt eller delvise) afslag og kun videregive oplysninger, der ikke kompromitterer dens aktiviteter. Dokumenter, sammendrag eller tidsudskudt fremsendelse af oplysninger er praktiske løsninger, der forener pligten til at samarbejde med pligten til at sikre en effektiv anvendelse af forordningen.

— Når en ledende kompetent myndighed undersøger en sag, skal den reagere hurtigt og samarbejdsvilligt på anmodninger fra andre kompetente myndigheder, der har en gyldig grund til at være tæt involveret. Hvis den erhvervsdrivende, der undersøges, er etableret i en anden medlemsstat, og den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat anmoder om at blive inddraget i undersøgelsen, bør den ledende kompetente myndighed i princippet imødekomme anmodningen.

([101]) Artikel 5, stk. 6, i FOT.
([102]) SIENA: netværksprogram til sikker informationsudveksling mellem Europol og dets partnere.
([103]) Artikel 5, stk. 1, i FOT.
([104]) Netværket samler repræsentanter for medlemsstaterne, repræsentanter for Kommissionen og repræsentanter fra toldmyndighederne. Se også artikel 6 i FOT.
([105]) Artikel 16 i FOT.

5. **HÅNDHÆVELSE OG SANKTIONER**

5.1. **Håndhævelse af afgørelser om overtrædelse af forbuddet** ([106])

Når en ledende kompetent myndighed har truffet en afgørelse om overtrædelse af forbuddet, skal den meddeles via ICSMS til de kompetente myndigheder og toldmyndighederne. De kompetente myndigheder er ansvarlige for håndhævelsen af disse afgørelser på EU-markedet (afsnit 5.1.1). De kompetente myndigheder er ansvarlige for håndhævelsen af disse afgørelser på EU-markedet (afsnit 5.1.1). Blandt de produkter, der importeres til EU eller eksporteres fra EU, skal toldmyndighederne identificere de produkter, der er omfattet af afgørelser om overtrædelse af forbuddet, og samarbejde med de kompetente myndigheder om at håndhæve disse afgørelser ved grænserne (afsnit 5.1.2).

5.1.1. *Håndhævelse af afgørelser om overtrædelse af forbuddet i EU*

De kompetente myndigheder skal sikre en effektiv håndhævelse af alle elementer i afgørelserne, om nødvendigt i samarbejde med de kompetente myndigheder i andre medlemsstater og med andre nationale myndigheder såsom markedsovervågningsmyndigheder. De kompetente myndigheder skal sikre efterlevelse af det produktbaserede forbud, påbuddene om tilbagetrækning og bortskaffelse (afsnit 5.1.1.1) og begrænsningen af adgangen til produkterne og til opslag vedrørende disse produkter. Hver medlemsstats kompetente myndighed skal kontakte de erhvervsdrivende, der er adressater for afgørelser om overtrædelse af forbuddet, og som er etableret på dens område. Hvis en erhvervsdrivende gør produkter tilgængelige i flere medlemsstater, kan den kompetente myndighed i etableringsmedlemsstaten anmode om bistand fra de kompetente myndigheder i andre medlemsstater.

5.1.1.1. Tilbagetrækning og bortskaffelse af produkter fremstillet ved tvangsarbejde

De kompetente myndigheder er ansvarlige for at sikre, at påbud om tilbagetrækning og bortskaffelse, der er fastsat i afgørelser om overtrædelse af forbuddet, gennemføres effektivt af erhvervsdrivende (afsnit 4.8.3) ([107]). Tæt samarbejde med markedsovervågningsmyndighederne vil være afgørende for denne opgave.

For at sikre efterlevelse skal de kompetente myndigheder anmode den erhvervsdrivende om oplysninger om dennes planer for tilbagetrækning og bortskaffelse samt anmode om statusrapporter om disse planer. For produkter, der kun delvis er fremstillet ved tvangsarbejde, bør disse planer omfatte oplysninger om udskiftningen af den pågældende del. Ved udarbejdelsen af bortskaffelsesplaner bør de erhvervsdrivende være særligt opmærksomme på varer af høj værdi og lang holdbarhed (f.eks. køretøjer, maskiner og elektronik), for hvilke der er behov for tekniske gennemførlighedsvurderinger for at kunne genanvende dem eller gøre dem uanvendelige. De kompetente myndigheder bør koordinere disse planer med miljø- og sikkerhedsmyndighederne.

a) Tilbagetrækning af produkter

Når de kompetente myndigheder overvåger produkttilbagetrækningsprocessen, skal de vurdere de oplysninger, som den erhvervsdrivende har givet. For at efterkomme en afgørelse om overtrædelse af forbuddet skal de pågældende erhvervsdrivende have et overblik over lagerbeholdningerne af produkterne samt over, hvor disse produkter befinder sig i distributionskanalerne, herunder ved fjernsalg. De skal også udarbejde en tilbagetrækningsplan med angivelse af, hvordan produkterne vil blive trukket tilbage i overensstemmelse med afgørelsen.

b) Bortskaffelsesprocessen

Når de kompetente myndigheder overvåger produkternes bortskaffelsesproces, skal de sikre, at produkterne bortskaffes i overensstemmelse med affaldshierarkiet i direktiv 2008/98/EF ([108]), nemlig ved at genanvende dem eller, når dette ikke er muligt, ved at gøre dem uanvendelige ([109]). Beklædningsgenstande, beklædningstilbehør og fodtøj kan destrueres i overensstemmelse med bestemmelserne i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2026/296 ([110]). Letfordærvelige produkter skal doneres til velgørende eller almennyttige formål. Bortskaffelse af produktet på de ovenfor nævnte måder må på ingen måde komme den pågældende erhvervsdrivende til gode.

([106]) Artikel 23 i FOT.
([107]) Artikel 24 i FOT.
([108]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald og om ophævelse af visse direktiver (EUT L 312 af 22.11.2008, s. 3).
([109]) Artikel 25 i FOT.
([110]) Kommissionens delegerede forordning (EU) 2026/296 af 9. februar 2026 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1781 for så vidt angår fastsættelse af undtagelser fra forbuddet mod destruktion af usolgte forbrugerprodukter (EUT L, 2026/296, 22.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2026/296/oj).

c) Produkter med udskiftelige dele og produkter af strategisk eller kritisk betydning

Hvis afgørelsen vedrører udskiftelige dele af et produkt, skal de kompetente myndigheder sikre, at de pågældende produkter trækkes tilbage, at delene bortskaffes som beskrevet i bortskaffelsesprocessen ovenfor, og at den pågældende erhvervsdrivende har udskiftet de pågældende dele med dele, der er fremstillet uden tvangsarbejde, i overensstemmelse med forordningen. De produkter, der er resultatet af en sådan proces, kan derefter bringes i omsætning igen. Hvis den erhvervsdrivende ikke er villig til at udskifte delen, skal hele produktet bortskaffes.

Hvis afgørelsen vedrører produkter, der indgår i en forsyningskæde af strategisk eller kritisk betydning for EU ([111]), og hvis den ledende kompetente myndighed påbyder, at produktet tilbageholdes i stedet for at blive bortskaffet (afsnit 4.8.4), skal de kompetente myndigheder stadig sikre tilbagetrækning som beskrevet ovenfor. De skal også anmode den pågældende erhvervsdrivende om oplysninger om, hvor produkterne opbevares, mens tvangsarbejdet bringes til ophør.

Hvis tvangsarbejdet ikke bringes til ophør inden for en rimelig frist, skal den kompetente myndighed håndhæve bortskaffelsen af de pågældende produkter som beskrevet ovenfor. Hvis det konstateres, at afgørelsen er efterkommet, skal den ledende kompetente myndighed trække sin afgørelse tilbage med virkning for fremtiden (afsnit 4.9). Hvis den erhvervsdrivende ikke ønsker at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at tvangsarbejdet elimineres, skal den underrette de kompetente myndigheder og gå videre med bortskaffelsen af produktet i overensstemmelse med afgørelsen som forklaret under litra b) ovenfor.

d) Overførsel af produkter til den kompetente myndighed med henblik på bortskaffelse

I situationer, hvor genanvendelse og donation af det pågældende produkt kan have stor økonomisk værdi, og hvor toldmyndighederne ellers ville destruere sådanne produkter, kan den kompetente myndighed anmode toldmyndighederne om at stille de produkter, hvis overgang til fri omsætning eller eksport er blevet nægtet, til rådighed for den og under dens myndighed ([112]) med henblik på bortskaffelse i overensstemmelse med artikel 25. Omkostningerne ved denne handling skal afholdes af den erhvervsdrivende.

e) Produkter, der sælges online

En erhvervsdrivende, der gør produkter, som er omfattet af en afgørelse om overtrædelse af forbuddet, tilgængelige online, skal trække disse produkter tilbage og bortskaffe dem i overensstemmelse med afgørelsen som beskrevet i litra a)-d) ovenfor. Den erhvervsdrivende skal også fjerne opslaget fra sit websted.

Når den erhvervsdrivende anvender en formidlingstjeneste, f.eks. en online markedsplads, til at udbyde et produkt, kan de kompetente myndigheder også udstede et påbud til udbyderen af formidlingstjenesten med hjemmel i relevant lovgivning i en medlemsstat eller direkte anvendelig EU-ret, hvorefter udbyderen skal begrænse adgangen til meddelelserne og opslagene vedrørende ovennævnte produkter. Hvis påbuddet opfylder de formelle betingelser i artikel 9, stk. 2, i forordning (EU) 2022/2065 ([113]), skal udbyderne underrette de udstedende myndigheder om de foranstaltninger, der er truffet for at sikre efterlevelse af afgørelsen om overtrædelse af forbuddet.

5.1.2. *Håndhævelse af afgørelser om overtrædelse af forbuddet ved grænserne* ([114])

Da tvangsarbejde er en del af fremstillingsprocessen og ikke efterlader spor på selve produktet, kan toldmyndighederne ikke alene gennem deres kontrol fastslå, om reglerne overholdes, og de kompetente myndigheder forbliver derfor ansvarlige for den overordnede håndhævelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet samt ved import og eksport af produkter fremstillet ved tvangsarbejde ([115]). Toldmyndighederne skal handle på grundlag af de afgørelser, der er truffet af de kompetente myndigheder og meddelt dem via ICSMS ([116]). Enhver ændring eller tilbagetrækning af en afgørelse skal også meddeles toldmyndighederne uden unødig forsinkelse, og disse bør straks tilpasse deres håndhævelses-foranstaltninger i overensstemmelse hermed. Tæt samarbejde mellem toldmyndighederne og de kompetente myndigheder er afgørende for at sikre effektiv håndhævelse for produkter, der indføres i eller forlader EU.

([111]) Artikel 20, stk. 5, i FOT.
([112]) Artikel 30, stk. 4, i FOT.
([113]) Se Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2022/2065 af 19. oktober 2022 om et indre marked for digitale tjenester og om ændring af direktiv 2000/31/EF (forordning om digitale tjenester).
([114]) Artikel 26-31 i FOT.
([115]) Betragtning 55 i FOT.
([116]) Denne kommunikation vil blive automatiseret mellem ICSMS-modulet om tvangsarbejde og toldrisikostyringssystemet (CRMS), men indtil de to systemer er integreret, vil de kompetente myndigheder og toldmyndighederne i første omgang dele oplysningerne i overensstemmelse med nationale protokoller, der skal være på plads, inden forordningen finder anvendelse.

5.1.2.1. Forordningens anvendelsesområde og betingelser for så vidt angår produkter, der indføres på eller forlader EU-markedet

Forordningen finder udelukkende anvendelse på produkter, der angives til toldmyndighederne under toldprocedurerne »overgang til fri omsætning« og »eksport«. Produkter, der skal henføres under andre toldprocedurer, er ikke omfattet af forordningen.

5.1.3. *Identifikation af produkterne ved grænsen*

For at identificere produkter, der indføres på eller forlader EU-markedet, og som er omfattet af afgørelser om overtrædelse af forbuddet ([117]), skal toldmyndighederne anvende procedurer for toldrisikostyring i overensstemmelse med EU-toldkodeksen under hensyntagen til de afgørelser om overtrædelse af forbuddet, som den ledende kompetente myndighed straks har meddelt, og alle relevante foreliggende risikooplysninger.

Hvis en effektiv håndhævelse af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde kræver, at toldmyndighederne har adgang til yderligere oplysninger ud over dem, der normalt er fastsat i toldlovgivningen ([118]),, har Kommissionen beføjelse til at vedtage delegerede retsakter, hvori det specificeres, hvilke yderligere oplysninger erhvervsdrivende skal give toldmyndighederne vedrørende produkter, der indføres på eller forlader EU-markedet. Disse oplysninger kan omfatte detaljer, der identificerer produktet, fabrikanten eller producenten og produktleverandørerne. I den forbindelse vil Kommissionen udstede yderligere retningslinjer til ledsagelse af de delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 11, litra d), i forordningen.

Identifikationen af produkter, der er omfattet af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde, kan også understøttes af oplysninger, der udveksles mellem Kommissionen og de kompetente myndigheder ([119]).

5.1.4. *Suspension af frigivelsen af produkter og underretning af de kompetente myndigheder*

Toldmyndighederne skal suspendere frigivelsen af et produkt til overgang til fri omsætning eller eksport ([120]), hvis de gennem deres risikostyringssystem fastslår, at et produkt, der indføres på eller forlader EU-markedet, ifølge en afgørelse, der er meddelt i henhold til artikel 26, stk. 3, muligvis er i strid med det forbud, der er fastsat i artikel 3 i forordningen.

Toldmyndighederne skal straks underrette de kompetente myndigheder i deres medlemsstat om suspensionen og videregive dem alle relevante oplysninger, så de kan fastslå, om de pågældende produkter er omfattet af en meddelt afgørelse om overtrædelse af forbuddet.

De betingelser, der gælder for produkter, mens deres frigivelse til overgang til fri omsætning eller eksport er suspenderet, herunder deres opbevaring og eventuelle foranstaltninger i forbindelse med en afvisning af frigivelse, fastsættes, hvor det er relevant, af toldmyndighederne i henhold til EU-toldkodeksen ([121]).

De kompetente myndigheder skal som udgangspunkt nå frem til en konklusion inden for de gældende frister. Når det er nødvendigt og behørigt begrundet, kan de kompetente myndigheder anmode toldmyndighederne om at opretholde suspensionen, så de kan foretage en behørig vurdering af det produkt, hvis frigivelse er suspenderet af toldmyndighederne ([122]). Dette kan være tilfældet, når de kompetente myndigheder for at kunne træffe afgørelse om suspensionen skal foretage en mere indgående undersøgelse af de dokumenter, der ledsager produkterne, eller en gennemgang af produktet eller kontakte den erhvervsdrivende. Dette sidste kan forekomme, hvis en afgørelse indeholder en undtagelse fra bortskaffelse, eller hvis et produkt er forbudt på grund af udskiftelige dele, og der er givet et påbud, som kræver, at de erhvervsdrivende bortskaffer disse bestemte dele.

([117]) Artikel 26, stk. 4, i FOT.
([118]) Se også betragtning 56 i FOT for mere detaljerede baggrundsoplysninger om denne bestemmelse.
([119]) Artikel 31 i FOT.
([120]) Artikel 28 i FOT.
([121]) Betragtning 60 i FOT.
([122]) Betragtning 57 i FOT.

I denne periode vil toldmyndighederne ikke overgive de pågældende produkter til fri omsætning eller eksport, så længe de kompetente myndigheders vurdering pågår, eller indtil de gældende frister udløber.

Som led i de kompetente myndigheders prøvelse i den periode, hvor produktet er suspenderet, og inden der er nået frem til og meddelt toldmyndighederne en konklusion, som ville føre til afvisning af produkterne og som følge heraf bortskaffelse af dem, kan en erhvervsdrivende, forudsat at toldmyndighederne og de kompetente myndigheder er enige heri, anmode om, at produktet henføres under en anden toldprocedure, så de dele af produktet, som ikke er i overensstemmelse med forordningen, kan udskiftes eller ændres.

5.1.5. *Overgang til fri omsætning eller eksport*

Hvis de kompetente myndigheder konkluderer, at et produkt, som er meddelt dem efter en suspension, ikke er omfattet af en afgørelse om overtrædelse af forbuddet, skal de straks registrere disse oplysninger i ICSMS og underrette toldmyndighederne i overensstemmelse hermed. Når en sådan afgørelse er meddelt toldmyndighederne, skal disse frigive produktet til overgang til fri omsætning eller eksport, forudsat at alle andre betingelser for frigivelsen er opfyldt.

Toldmyndighederne skal også frigive et produkt til overgang til fri omsætning eller eksport, hvis de kompetente myndigheder ikke har reageret på den i afsnit 5.1.4 omhandlede underretning inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i forordningen ([123]).

5.1.6. *Afvisning, beslaglæggelse og bortskaffelse* ([124])

Hvis de kompetente myndigheder konkluderer, at et produkt, som er meddelt dem efter en suspension, er fremstillet ved tvangsarbejde i henhold til en afgørelse om overtrædelse af forbuddet, skal de straks registrere disse oplysninger i ICSMS og underrette toldmyndighederne i overensstemmelse hermed. Når en sådan afgørelse er meddelt toldmyndighederne, skal disse foretage bortskaffelsen. Ændring eller reeksport (for så vidt angår importerede varer) er ikke mulig. Toldmyndighederne skal sikre, at produktet bortskaffes i overensstemmelse med gældende EU-ret og national ret i overensstemmelse med EU-retten. Ethvert affald, der opstår som følge af bortskaffelsen, skal også håndteres i overensstemmelse med gældende EU-ret og national ret. Omkostningerne i forbindelse med bortskaffelsen skal afholdes af den erhvervsdrivende i overensstemmelse med bestemmelserne i EU-toldkodeksen.

Alternativt kan toldmyndighederne efter anmodning fra en kompetent myndighed og under dennes ansvar beslaglægge produktet og stille det til rådighed for den kompetente myndighed og under dens myndighed. I sådanne tilfælde skal den kompetente myndighed sikre, at produktet bortskaffes på den måde, der er fastsat i forordningen (navnlig genanvendelse eller, hvis dette ikke er muligt, ved at gøre produkterne uanvendelige eller ved at donere dem, hvis det er relevant, i tilfælde af letfordærvelige produkter).

5.2. **Sanktioner**

De kompetente myndigheder har pligt til at sikre en effektiv, virkningsfuld og ensartet gennemførelse af forordningen i hele EU, herunder håndhævelsen af afgørelser. Med henblik herpå skal medlemsstaterne fastsætte regler om økonomiske sanktioner (bøder), som skal meddeles Kommissionen senest den 14. december 2026. Det er kun medlemsstaternes myndigheder, der har beføjelse til at pålægge sanktioner, også når det er Kommissionen, der har udstedt en afgørelse om overtrædelse af forbuddet ([125]).

Dette kapitel indeholder vejledning om metoden til beregning af økonomiske sanktioner i overensstemmelse med artikel 37, stk. 2, og de gældende tærskler ([126]). Det bør bemærkes, at national ret kan omfatte andre former for sanktioner, forudsat at de er i overensstemmelse med EU-retten, herunder forordningen. Når de kompetente myndigheder beregner og pålægger enhver anden sanktion, skal de endvidere sikre, at den er effektiv, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning.

([123]) Artikel 29 i FOT.
([124]) Artikel 30 i FOT.
([125]) Artikel 37 i FOT.
([126]) Artikel 11, litra i), i FOT.

5.2.1. *Begrundelse for sanktioner*

Der pålægges ikke sanktioner for overtrædelse af selve forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. De pålægges enhver erhvervsdrivende for manglende overholdelse af en afgørelse om overtrædelse af forbuddet. Konkret betyder dette, at sanktioner anvendes i tilfælde af:

— at de pågældende produkter bringes i omsætning i strid med en afgørelse om overtrædelse af forbuddet

— manglende tilbagetrækning eller bortskaffelse af de pågældende produkter eller begge dele, helt eller delvist

— manglende udskiftning af den del af produktet, der er omfattet af en afgørelse om overtrædelse af forbuddet

— manglende tilbageholdelse af produkterne, hvis der er givet påbud om at tilbageholde produktet på grund af dets strategiske betydning (afsnit 4.8.4).

5.2.2. *Beregning af sanktioner*

Artikel 37, stk. 2, i forordningen fastsætter nogle grundlæggende regler for beregning af sanktioner. Inden for disse rammer har medlemsstaterne et vist skøn med hensyn til, hvordan de vil fastsætte regler om sanktioner og anvende dem. Det giver dem mulighed for at fastsætte regler og metoder for beregning af sanktioner, som er passende i forhold til deres nationale retlige og politiske rammer, samtidig med at en effektiv og ensartet anvendelse af forordningen sikres gennem en klar og tilstrækkelig forudsigelig proces. Medlemsstaterne skal tage størst muligt hensyn til disse retningslinjer, når de udarbejder deres regler om beregning af sanktioner, og skal ved anvendelsen af disse sanktioner overholde artikel 37 i forordningen samt de generelle principper i EU-retten.

Selv om de følgende afsnit ikke anbefaler nogen bestemt beregningsmetode, uddyber de reglerne i artikel 37, stk. 2, og de fem logiske trin, der skal følges for at beregne en passende, lovlig og effektiv sanktion.

5.2.2.1. Identifikation af alle faktiske omstændigheder samt karakteren og omfanget af den manglende overholdelse

For at beregne en sanktion skal den kompetente myndighed først identificere den adfærd hos den erhvervsdrivende, der giver anledning til manglende overholdelse af den pågældende afgørelse.

5.2.2.2. Vurdering af grovhed og varighed af den manglende overholdelse og beregning af sanktionens grundbeløb

Grovhed og varighed af den manglende overholdelse af en afgørelse om overtrædelse af forbuddet er de vigtigste forhold, som den kompetente myndighed (eller den nationale dommer) tager i betragtning ved beregningen af sanktionens grundbeløb.

Ved fastlæggelsen af grovheden af den manglende overholdelse er følgende de mest relevante forhold:

— I hvilket omfang de forbudte produkter er blevet trukket tilbage i overensstemmelse med afgørelsen (f.eks. hvad angår de tilbagetrukne mængder og overholdelsen af frister)

— I hvilket omfang produkterne er blevet bortskaffet i overensstemmelse med afgørelsen

— Om den manglende overholdelse er forsætlig eller uagtsom, herunder graden af uagtsomhed.

Varigheden af den manglende overholdelse måles fra datoen for udløbet af den i afgørelsen angivne frist. Boksene nedenfor indeholder nogle eksempler, der illustrerer, hvordan dette beregningstrin kan anvendes i praksis.

Boks 1

Eksempler på, hvordan sanktionens grundbeløb beregnes

Eksempel A – produktbaseret beregning

— **Trin 1 – Beregning af den samlede værdi af de produkter,** der er bragt i omsætning på EU-markedet i strid med afgørelsen om overtrædelse af forbuddet.

— **Trin 2 – Beregning af sanktionens grundbeløb**:

  — **Trin 2.1 – Beregning af grovheden** af den manglende overholdelse: Efter at have vurderet grovheden af den manglende overholdelse fastsætter den kompetente myndighed (eller den nationale dommer) en procentdel af værdien af de produkter, der er omfattet af den manglende overholdelse, som afspejler grovheden. F.eks. meget lav grovhedsgrad: 0-10 % af produkternes samlede værdi, middel grovhedsgrad: 10-30 %, høj grovhedsgrad: 30-60 %.

  — **Trin 2.2 – Beregning af varigheden** af den manglende overholdelse: Hver dag eller måned med manglende overholdelse bør tildeles en koefficient. Efter at have målt varigheden af den manglende overholdelse multiplicerer den kompetente myndighed (eller den nationale dommer) denne koefficient med procentdelen af værdien af produkterne.

Eksempel B – omsætningsbaseret beregning

Trin 1 – Beregning af den erhvervsdrivendes årlige globale omsætning.

Trin 2 – Beregning af sanktionens grundbeløb under hensyntagen til både grovhed og varighed. Efter at have fastlagt grovheden og varigheden af den manglende overholdelse beregner den kompetente myndighed (eller den nationale dommer) en procentdel af den erhvervsdrivendes årlige globale omsætning, som afspejler disse forhold. F.eks. lav grad af alvor: 0-1 %, middel grad af alvor: 1-2 %, høj grad af alvor: 1-4 %.

5.2.2.3. Identifikation af formildende og skærpende omstændigheder og justering af sanktionen

Når sanktionens grundbeløb er fastsat, skal de kompetente myndigheder (eller den nationale dommer) tage hensyn til eventuelle formildende og skærpende omstændigheder og justere grundbeløbet i overensstemmelse hermed.

Formildende omstændigheder omfatter f.eks., at den erhvervsdrivende samarbejder godt om at efterkomme en afgørelse om overtrædelse af forbuddet (f.eks. ved spontant at give nyttige oplysninger om sin manglende overholdelse).

Skærpende omstændigheder omfatter følgende:

— enhver tidligere manglende overholdelse fra den samme erhvervsdrivendes side af en afgørelse om overtrædelse af forbuddet

— den erhvervsdrivendes mangelfulde samarbejde om at efterkomme en afgørelse om overtrædelse af forbuddet (f.eks. obstruerende eller ukommunikerende adfærd, svigagtig adfærd med henblik på at skjule den manglende overholdelse eller tvang over for andre erhvervsdrivende til manglende overholdelse)

— eventuelle økonomiske fordele eller gevinster eller undgåede tab som følge af den manglende overholdelse.

5.2.2.4. Identifikation af det gældende lovbestemte minimum og maksimum

Forordningen fastsætter ikke minimums- eller maksimumsbeløb for økonomiske sanktioner. Det er op til medlemsstaterne at overveje behovet for at fastsætte regler om disse aspekter i overensstemmelse med principperne om, at sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. De kompetente myndigheder skal sikre, at den beregnede sanktion ikke overstiger disse grænser.

5.2.2.5. Sikring af, at sanktionen er effektiv, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning

De kompetente myndigheder skal sikre, at det sanktionsbeløb, der følger af beregningen, afspejler principperne om, at sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

En sanktion:

— er effektiv, når den faktisk og på passende vis sanktionerer den erhvervsdrivende for den manglende overholdelse og får vedkommende til at efterkomme afgørelsen

— står i et rimeligt forhold til overtrædelsen, når den er passende og ikke går videre end nødvendigt for at sanktionere den manglende overholdelse og få den erhvervsdrivende til at efterkomme afgørelsen, og når den tager hensyn til alle sagens omstændigheder, herunder pålæggelsen af andre sanktioner for de samme faktiske omstændigheder (om end på et andet retligt grundlag)

— har afskrækkende virkning, når den er tilstrækkelig til at afholde den erhvervsdrivende fra fortsat at overtræde afgørelsen eller fra at overtræde den igen i fremtiden, og når den afholder andre erhvervsdrivende fra manglende overholdelse.

Sanktioner skal desuden beregnes og anvendes uden forskelsbehandling. Tilsvarende omstændigheder skal sanktioneres på samme måde, medmindre der foreligger en objektiv og forholdsmæssig begrundelse for at anvende forskellige sanktioner.

Figur 2

Illustration af beregningsprocessen

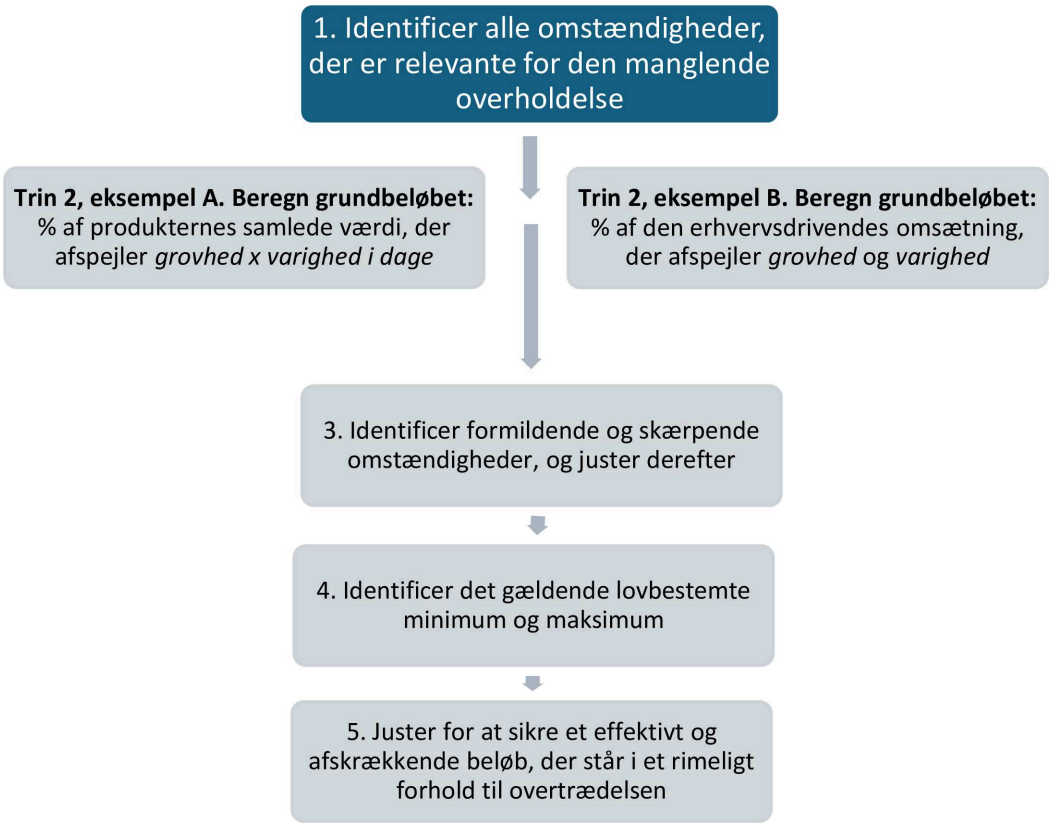

6. VEJLEDNING FOR ERHVERVSDRIVENDE OM DUE DILIGENCE I RELATION TIL TVANGSARBEJDE

6.1. Formål

Forordningen kræver, at Kommissionen giver erhvervsdrivende vejledning om due diligence i relation til tvangsarbejde ([127]). Disse retningslinjer opfylder dette mandat ved at give virksomheder ikkebindende vejledning om mulig frivillig due diligence i relation til tvangsarbejde på grundlag af internationalt anerkendte principper og standarder (afsnit 2.2), samtidig med at der tages hensyn til relevant EU-lovgivning.

Da Kommissionens retningslinjer pr. definition ikke er bindende, kan de ikke håndhæves retligt. Disse retningslinjer pålægger ikke virksomheder nogen forpligtelser, herunder due diligence-forpligtelser ([128]). De kan imidlertid hjælpe erhvervsdrivende med at mindske risikoen for, at der forekommer tvangsarbejde i deres aktiviteter og forsyningskæder ([129]). Disse retningslinjer giver også specifik vejledning med henblik på at bistå SMV'er ([130]), idet der tages hensyn til deres begrænsede ressourcer til at gennemføre due diligence.

Disse retningslinjer bygger på og erstatter tidligere EU-retningslinjer om due diligence vedrørende tvangsarbejde, som blev offentliggjort før vedtagelsen af forordningen ([131]). De indeholder en mere detaljeret beskrivelse af mulige due diligence-foranstaltninger, der bygger på de samme internationale standarder som dem, der lå til grund for de tidligere retningslinjer (afsnit 2.2).

Virksomheder, der ønsker at gennemføre due diligence vedrørende tvangsarbejde, opfordres til at tage udgangspunkt i disse retningslinjer og bygge videre på deres eksisterende praksis for due diligence, for så vidt som denne er egnet og står i forhold til virksomhedens risici, omstændigheder og kontekst.

6.2. EU-lovgivning vedrørende due diligence

Selv om forordningen ikke pålægger due diligence-forpligtelser, fastsætter flere andre EU-retsakter krav om due diligence eller rapportering vedrørende risici for tvangsarbejde for udvalgte grupper af virksomheder. Disse krav kan også bidrage til at synliggøre erhvervsdrivendes bestræbelser på at identificere og håndtere risici for tvangsarbejde under eventuelle undersøgelser.

Direktivet om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed (i det følgende kaldet CSDDD) ([132]) pålægger store virksomheder, der er omfattet af dets anvendelsesområde, at identificere og håndtere negative indvirkninger på menneskerettigheder og miljø i deres aktiviteter og værdikæder, herunder, hvor det er relevant, for så vidt angår tvangsarbejde. CSDDD, som finder anvendelse fra juli 2029, udgør den generelle retlige ramme for obligatorisk due diligence for store virksomheder, der er omfattet heraf ([133]).

Direktivet om virksomheders bæredygtighedsrapportering ([134]) indfører detaljerede rapporteringskrav for store virksomheder om at offentliggøre oplysninger om deres menneskerettighedsrisici og indvirkninger, herunder, hvor det er relevant, om forekomsten af tvangsarbejde i deres aktiviteter eller forsyningskæder.

Omnibus I-forenklingspakken ([135]) forenklede de krav om due diligence og rapportering, der er fastsat i ovennævnte direktiver, med det formål at reducere den administrative byrde for virksomheder, der er omfattet af deres anvendelsesområde, og beskytte mindre virksomheder mod uforholdsmæssigt omfattende anmodninger om oplysninger fra større virksomheder.

([127]) Artikel 11, litra a), i FOT.
([128]) Artikel 1, stk. 3, i FOT.
([129]) Betragtning 45 i FOT.
([130]) Betragtning 32 og artikel 11 i FOT.
([131]) Europa-Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (2021): Guidance on due diligence for EU businesses to address the risk of forced labour in their operations and supply chains.
([132]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1760 af 13. juni 2024 om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 og forordning (EU) 2023/2859 (EUT L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj). Direktivet blev ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2026/470 af 24. februar 2026 om ændring af direktiv 2006/43/EF, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 og (EU) 2024/1760 for så vidt angår visse krav til virksomheders bæredygtighedsrapportering og visse krav til virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed (EUT L, 2026/470, 26.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/470/oj).
([133]) Kommissionen vedtager senest den 26. juli 2027 retningslinjer om, hvordan due diligence skal gennemføres i overensstemmelse med de forpligtelser, der er fastsat i direktivet.
([134]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2464 af 14. december 2022 om ændring af forordning (EU) nr. 537/2014, direktiv 2004/109/EF, direktiv 2006/43/EF og direktiv 2013/34/EU for så vidt angår virksomheders bæredygtighedsrapportering (EUT L 322 af 16.12.2022, s. 1).
([135]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2026/470 af 24. februar 2026 om ændring af direktiv 2006/43/EF, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 og (EU) 2024/1760 for så vidt angår visse krav til virksomheders bæredygtighedsrapportering og visse krav til virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed (EUT L, 2026/470, 26.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/470/oj).

Nogle af de due diligence-forpligtelser, der er indført ved EU-lovgivningen, er specifikke for visse produktkategorier. Forordningen om konfliktmineraler ([136]) kræver, at EU-importører af tin, tantal, wolfram og guld gennemfører due diligence i forsyningskæden ([137]) for at forhindre indkøb fra konfliktramte områder og højrisikoområder. Batteriforordningen ([138]) pålægger virksomheder, der bringer batterier i omsætning på EU-markedet, at gennemføre politikker for due diligence i forsyningskæden for råmaterialer (litium, nikkel, kobolt, naturlig grafit) for at afbøde sociale og miljømæssige risici, herunder tvangsarbejde. Forordningen om skovrydning ([139]) pålægger operatører, der bringer kvæg, kakao, kaffe, palmeolie, gummi, soja eller træ i omsætning på EU-markedet, at sikre, at disse produkter er skovrydningsfri og produceret lovligt, herunder i overensstemmelse med produktionslandets lovgivning om menneskerettigheder, der er beskyttet i folkeretten.

Disse retningslinjer berører ikke vejledningsdokumenter om due diligence, som Kommissionen har offentliggjort vedrørende andre EU-retsakter.

Desuden kræver EU's direktiv om bekæmpelse af menneskehandel ([140]), at medlemsstaterne fastsætter minimumssanktioner for menneskehandel, herunder med henblik på arbejdsudnyttelse, og udvikler foranstaltninger til at bistå og beskytte ofre for menneskehandel samt give dem adgang til afhjælpning.

6.3. **Hvad er due diligence i relation til tvangsarbejde?**

6.3.1. *Due diligence som et effektivt redskab mod tvangsarbejde*

Med henblik på denne forordning forstås ved due diligence i relation til tvangsarbejde de bestræbelser, som erhvervsdrivende gør sig for at gennemføre obligatoriske krav eller frivillige retningslinjer, henstillinger eller praksisser med henblik på at identificere, forebygge, afbøde eller bringe anvendelsen af tvangsarbejde til ophør i relation til produkter bestemt til EU-markedet eller til eksport ([141]).

Due diligence er en effektiv metode til at identificere og håndtere risici for tvangsarbejde. I denne sammenhæng kan en virksomheds due diligence, selv om den ikke er pålagt ved forordningen, bidrage til, at virksomheden overholder forordningen. Medmindre en specifik retlig forpligtelse til at gennemføre due diligence følger af en anden EU-retsakt, står det virksomheder frit for at beslutte, hvordan de bedst håndterer risici for tvangsarbejde. De kan beslutte at gennemføre due diligence som forklaret i dette afsnit eller anvende alternative tilgange, der er nævnt i afsnit 4.7.

Risici for tvangsarbejde hænger ofte sammen med risici for andre krænkelser af menneskerettigheder. For at være effektive skal særlige overvejelser om due diligence i forbindelse med tvangsarbejde forstås inden for de bredere forventninger til due diligence på menneskerettighedsområdet, som følger af EU-retten og af internationale standarder.

6.3.2. *Karakteristiske træk ved due diligence*

Due diligence er fokuseret på forebyggelse (som er en integreret del af beslutningstagningen og risikostyringen), indebærer løbende kommunikation, står i forhold til risikoen, indebærer prioritering, hvor det er nødvendigt (dvs. er risikobaseret), bør være tilpasset virksomhedens forhold, er dynamisk og bygger på meningsfuld inddragelse af interessenter ([142]).

([136]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/821 af 17. maj 2017 om fastlæggelse af due diligence-forpligtelser i forsyningskæden for EU-importører af tin, tantal, wolfram og deres malme samt guld, der hidrører fra konfliktramte områder og højrisikoområder (EUT L 130 af 19.5.2017, s. 1).

([137]) Kommissionens henstilling (EU) 2018/1149 af 10. august 2018 om ikkebindende retningslinjer for identifikation af konfliktramte områder og højrisikoområder og andre risici i forsyningskæden i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/821 (EUT L 208 af 17.8.2018, s. 94).

([138]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1542 af 12. juli 2023 om batterier og udtjente batterier, om ændring af direktiv 2008/98/EF og forordning (EU) 2019/1020 og om ophævelse af direktiv 2006/66/EF (EUT L 191 af 28.7.2023, s. 1).

([139]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1115 af 31. maj 2023 om tilgængeliggørelse på EU-markedet og eksport fra Unionen af visse råvarer og produkter, der er forbundet med skovrydning og skovforringelse, og om ophævelse af forordning (EU) nr. 995/2010 (EUT L 160 af 1.6.2023, s. 1).

([140]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/36/EU af 5. april 2011 om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene herfor og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA (EUT L 101 af 15.4.2011, s. 1).

([141]) Artikel 2, stk. 3, i FOT.

([142]) Kommentar til kapitel II, punkt 19, i OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og centrale karakteristika ved OECD's due diligence-retningslinjer.

Due diligence-foranstaltninger kan påvirkes af faktorer som virksomhedens størrelse, konteksten for dens aktiviteter, dens placering i forsyningskæder, arten af dens produkter eller tjenesteydelser, dens involvering i risiciene og arten og alvoren af den negative indvirkning ([143]). For eksempel kan store virksomheder have behov for mere formaliserede og omfattende systemer til at håndtere risici for tvangsarbejde end mindre virksomheder med et begrænset produktsortiment, færre forsyningskæder og færre interessenter.

Hvis erhvervsdrivende beslutter at gennemføre due diligence med henblik på at overholde forordningen, er disse retningslinjer udarbejdet for at hjælpe dem.

Selv om den nedenfor beskrevne vejledning om due diligence udelukkende er frivillig, anerkender den også de udfordringer, som SMV'er står over for ved at gennemføre due diligence vedrørende tvangsarbejde, og anbefaler, hvor det er relevant, specifikke foranstaltninger, der står i forhold til deres størrelse og ressourcer. SMV'er kan også trække på de ressourcer, der er tilgængelige via den fælles portal om tvangsarbejde, samt på andre støtteforanstaltninger, som Europa-Kommissionen skal tilvejebringe i henhold til artikel 10 i forordningen.

Virksomheder opfordres til at konsultere de internationale due diligence-retningslinjer, der er opført i afsnit 2.2, for at få nærmere oplysninger om, hvordan der udføres due diligence, samt, hvor det er relevant, de due diligence-retningslinjer, som Kommissionen har offentliggjort i henhold til andre EU-retsakter. Virksomheder, der er omfattet af CSDDD, bør konsultere de kommende retningslinjer fra Kommissionen, der udstedes senest den 26. juli 2027.

6.3.3. *Inddragelse af interessenter*

Meningsfuld inddragelse af interessenter er vigtig gennem hele due diligence-processen. Virksomheder bør gøre passende, forholdsmæssige og rimelige bestræbelser på at inddrage potentielt berørte grupper og andre relevante interessenter på en meningsfuld, rettidig og inkluderende måde for at identificere, vurdere og håndtere risici for tvangsarbejde ([144]).

Virksomheder bør identificere de interessenter, som deres aktiviteter kan påvirke med hensyn til tvangsarbejde, herunder interessenter, hvis rettigheder berøres eller kan blive berørt. I en situation med tvangsarbejde er de vigtigste berørte interessenter arbejdstagere og, hvor det er relevant, deres familiemedlemmer. Arbejdstagere bør interviewes af betroede tredjeparter for at sikre fortrolighed, nøjagtighed og de adspurgtes sikkerhed. I tilfælde, hvor dette ikke er muligt, f.eks. i tilfælde af statspålagt tvangsarbejde, bør virksomheder basere sig på alternative metoder til at indsamle oplysninger, såsom at konsultere troværdige og uafhængige ekspertkilder, arbejdstagerorganisationer (såsom fagforeninger), civilsamfundsorganisationer, menneskerettighedsforkæmpere og informationskilder, der indgår i EU-databasen over risici for tvangsarbejde.

Andre interessenter kan omfatte lokale, regionale eller nationale samfund og regeringer, civilsamfundsorganisationer og arbejdstagerrepræsentanter, nationale menneskerettighedsinstitutioner, forretningspartnere, brancheinitiativer, investorer, aktionærer og forbrugere.

Virksomheder bør også træffe foranstaltninger for at identificere og fjerne hindringer for sårbare eller marginaliserede interessenters effektive deltagelse og sikre, at interessenter ikke udsættes for repressalier eller gengældelse, bl.a. ved at opretholde fortrolighed eller anonymitet.

Det forventes ikke, at SMV'er gennemfører omfattende høringer eller inddragelsesaktiviteter, men de kan inddrage deres interessenter på flere måder (f.eks. gennem direkte drøftelser med nøgleleverandører, kunder eller medarbejdere) i relevante situationer (f.eks. hvis EU-databasen over risici for tvangsarbejde har identificeret en bestemt sektor eller et bestemt geografisk område som værende potentielt i risiko for tvangsarbejde).

6.4. **Due diligence-processen**

OECD's sekstrinsramme for due diligence ([145]) udgør en globalt anerkendt, struktureret tilgang, som gør det muligt for virksomheder at identificere og håndtere menneskerettighedsrisici i deres aktiviteter og forsyningskæder, samtidig med at de kan tilpasse deres tilgang til deres respektive sektorer, forsyningskæder og regionale forhold. Rammen danner grundlag for, at virksomheder kan vurdere deres risici for tvangsarbejde som led i deres generelle due diligence-indsats, og danner også grundlag for anden relevant EU-lovgivning såsom CSDDD.

([143]) Begrebet »negative indvirkninger« anvendes i internationale retningslinjer fra ILO og OECD samt i EU's CSDDD. I forbindelse med forordningen henviser begrebet til konsekvenserne af faktiske tilfælde af tvangsarbejde.
([144]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 50, spørgsmål 10.
([145]) OECD's due diligence-retningslinjer.

De trin og forventninger, der er beskrevet nedenfor, bygger på OECD-rammen for at give anbefalinger, der specifikt vedrører due diligence vedrørende tvangsarbejde. De praktiske foranstaltninger, der beskrives nedenfor, er ikke tænkt som en udtømmende »tjekliste« for due diligence, eftersom ikke enhver praktisk foranstaltning vil være passende i enhver situation. Virksomheder kan fortsat selv bestemme deres konkrete due diligence-foranstaltninger og -processer i relation til tvangsarbejde på en måde, der står i forhold til og er passende i lyset af deres specifikke risici, omstændigheder og kontekst.

Figur 2

Due diligence-processen og støtteforanstaltninger ([146])

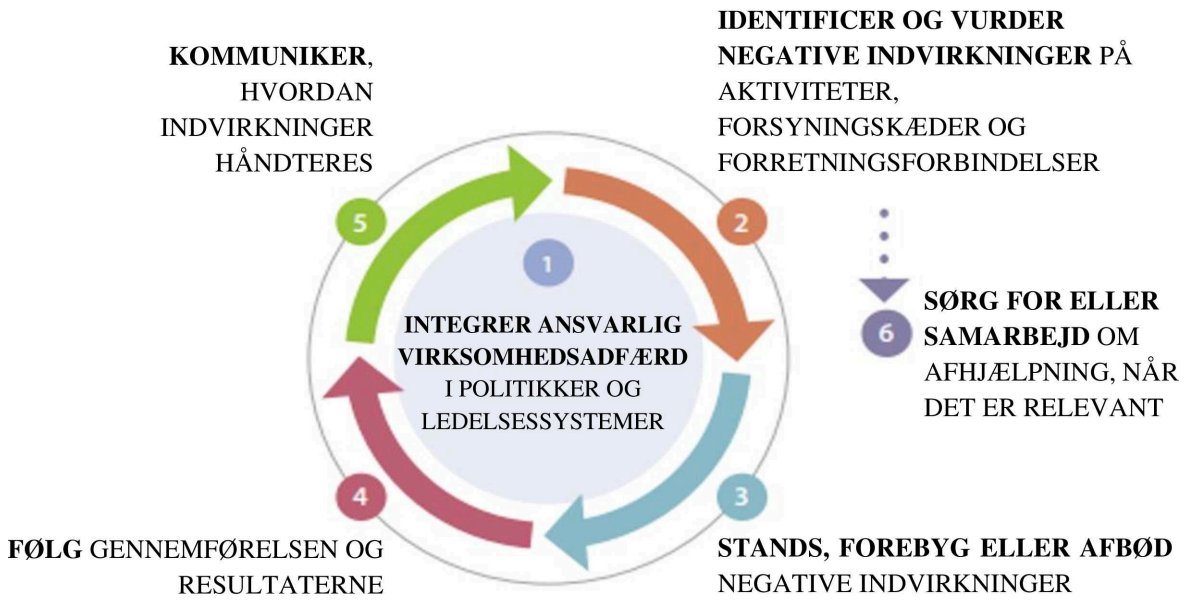

6.4.1. *Trin 1: Integrer due diligence vedrørende tvangsarbejde i virksomhedens politikker og risikostyringssystemer* ([147])

6.4.1.1. Udarbejd, formidl og gennemgå virksomhedens politikker vedrørende tvangsarbejde

Virksomheder, der ønsker at gennemføre due diligence vedrørende tvangsarbejde på frivillig basis, bør ([148]) integrere due diligence vedrørende tvangsarbejde i alle deres relevante politikker og risikostyringssystemer. De behøver ikke at udvikle et særskilt, selvstændigt system eller en særskilt, selvstændig politik for due diligence vedrørende tvangsarbejde, men kan tilpasse eksisterende due diligence-processer og -politikker for at identificere og håndtere risici for tvangsarbejde. De kan også vedtage eller bygge videre på modelpolitikker, der er udviklet af brancheorganisationer, civilsamfundsorganisationer eller flerpartsinitiativer, forudsat at de er egnede i forhold til virksomhedens størrelse, aktiviteter og kontekst. Hvis en virksomheds risikovurdering identificerer betydelige (dvs. alvorlige og sandsynlige) risici for tvangsarbejde, bør virksomheden udvikle specifikke politikker til håndtering af disse risici, som afspejler lokale forhold, sektorspecifikke risikofaktorer og dens operationelle særegenheder. Virksomhedens politikker vedrørende tvangsarbejde bør udvikles i samråd med dens relevante interessenter og omfatte følgende:

— En forpligtelse til ILO's grundlæggende principper og rettigheder på arbejdspladsen, internationalt anerkendte standarder vedrørende tvangsarbejde og nationale arbejdsretlige love og politikker i de lande, hvor den opererer

— En beskrivelse af virksomhedens tilgang til due diligence og dens proces for gennemførelsen heraf (dvs. identifikation, forebyggelse og afbødning af risici, inddragelse af interessenter samt iværksættelse af eller samarbejde om afhjælpning, hvor det er nødvendigt)

— Forventninger til, at dens ansatte, datterselskaber og forretningspartnere overholder internationalt anerkendte standarder, samt mekanismer til at overvåge og håndhæve disse forventninger.

([146]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 21.
([147]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 22-24 og 56-60, og ILO's og IOE's håndbog, s. 17-19.
([148]) Brugen af »bør« i dette afsnit af retningslinjerne henviser til anbefalinger om mulige foranstaltninger, som virksomheder, der ønsker at gennemføre due diligence vedrørende tvangsarbejde på frivillig basis, kan overveje.

SMV'er kan anvende og bygge videre på ekstern støtte, f.eks. fra arbejdsgiverorganisationer, brancheorganisationer, brancheordninger, flerpartsinitiativer eller andre eksperter, for at forstå, hvordan spørgsmål vedrørende tvangsarbejde kan håndteres på en måde, der står i forhold til deres særlige situation og ressourcer. Derudover kan SMV'er gøre brug af EU-databasen over risici for tvangsarbejde for bedre at forstå, om den sektor, de opererer i, og de geografiske områder, de køber ind fra, kan udgøre en risiko for tvangsarbejde.

Politikker vedrørende tvangsarbejde bør gøres offentligt tilgængelige (f.eks. ved at offentliggøre dem på virksomhedens websted, gøre dem tilgængelige på de lokale sprog i de lande, hvor den opererer, osv.) og meddeles internt til alle berørte ansatte og andre arbejdstagere på en forståelig, tilgængelig og kulturelt passende måde (f.eks. ved at offentliggøre dem på virksomhedens intranet og ved at iværksætte en intern kommunikations- og uddannelsesstrategi osv.) ([149]).

SMV'er kan anvende enkle, billige tiltag til at formidle deres politikker vedrørende tvangsarbejde, såsom at lægge politikken på deres websted eller sociale medier, give deres ansatte kort praktisk oplæring eller integrere disse politikker i deres indkøbsprocesser.

Virksomheder bør regelmæssigt gennemgå deres politikker for due diligence vedrørende tvangsarbejde og ajourføre dem, hvor det er nødvendigt, navnlig når der sker en væsentlig ændring, under hensyntagen til identificerede risici, de foranstaltninger, der er truffet for at håndtere dem, og resultaterne af enhver overvågning eller gennemgang.

6.4.1.2. Integrer politikker i tilsyns- og ledelsessystemer

Virksomheder bør placere ansvaret for gennemførelsen af de forskellige aspekter af virksomhedens politikker for due diligence vedrørende tvangsarbejde i de relevante afdelinger (f.eks. afdelinger for risikostyring eller regeloverholdelse, produktudviklingsafdelinger, produktionsafdelinger, salgs-/markedsføringsafdelinger, indkøbs-/sourcingafdelinger osv.), med særlig opmærksomhed på de ledere, hvis handlinger og beslutninger med størst sandsynlighed vil øge eller mindske risiciene ([150]). Dette bør omfatte klare styringsordninger og tilsyn med disse politikker på højt ledelsesniveau eller bestyrelsesniveau. Virksomheder bør hjælpe deres arbejdstagere med at forstå og gennemføre de aspekter af politikkerne for due diligence vedrørende tvangsarbejde, der er relevante for deres rolle, ved at stille tilstrækkelige ressourcer og uddannelse til rådighed for dem og sikre, at interne incitamenter er afstemt med virksomhedens politikker.

Virksomheder bør udvikle eller tilpasse eksisterende kommunikations- og registreringssystemer til identifikation, vurdering, afbødning og forebyggelse af risici, således at de derefter kan dele oplysninger om politikker vedrørende tvangsarbejde mellem den øverste ledelse og de afdelinger, der er ansvarlige for at gennemføre dem. De bør også sikre, at teams og forretningsenheder har de samme oplysninger om og den samme forståelse af politikker vedrørende tvangsarbejde, og at de giver arbejdstagerne uddannelse i disse politikker.

SMV'er kan placere ansvaret for at gennemføre og dele oplysninger om politikker vedrørende tvangsarbejde i eksisterende teams. Hvor det er muligt, bør disse opgaver tildeles virksomhedsledere og arbejdstagere med tidligere erfaring, ekspertise eller interesse i spørgsmål vedrørende due diligence.

6.4.1.3. Indarbejd politikker og forventninger i samarbejdet med leverandører og andre forretningspartnere

Virksomheder bør meddele centrale aspekter af deres politikker og forventninger vedrørende tvangsarbejde til leverandører og andre relevante forretningspartnere. Når det er relevant, bør politikkerne gøres tilgængelige på lokale sprog.

I kontrakter eller andre skriftlige aftaler (f.eks. leverandørers adfærdskodekser) med leverandører og andre forretningspartnere bør virksomheder medtage deres vilkår og forventninger vedrørende spørgsmål om tvangsarbejde, f.eks. overholdelse af internationalt anerkendte standarder, gennemsigtighed, overvågning og rapportering, bestemmelser om videreførelse af due diligence-krav til deres egne forretningsforbindelser samt grundlag for at afbryde samarbejdet (suspendere eller opsige kontrakten), hvis forventningerne ikke opfyldes ([151]). Kontraktlige foranstaltninger bør anvendes på måder, der er effektive i praksis i den specifikke kontekst.

([149]) ILO's og IOE's håndbog, s. 19.
([150]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 57-59, spørgsmål 1.
([151]) Afsnit 6.4.6. Det bør kun overvejes som en sidste udvej at afbryde forretningsforbindelsen.

Virksomheder bør, hvor det er muligt, indarbejde kriterier for due diligence vedrørende tvangsarbejde i deres vurdering, inden de indgår en ny forretningsforbindelse. Hvis leverandører eller forretningspartnere betjener flere kunder og brancher, kan dette også indebære, at der skal tages hensyn til de eksisterende eller potentielt modstridende forventninger fra deres andre kunder eller forretningsforbindelser. For at begrænse divergerende forventninger kan virksomheder overveje at tilpasse sig internationale og brancheomfattende standarder for due diligence vedrørende tvangsarbejde, samarbejde med andre aktører i branchen om fælles politikker vedrørende tvangsarbejde og rapporteringsrammer samt samarbejde med forretningspartnere om, hvordan modstridende krav kan reduceres og strømlines.

Hvor det er muligt, bør virksomheder overveje at anvende samarbejdsbaserede tilgange til due diligence gennem bæredygtighedsinitiativer inden for branchen, på tværs af brancher eller på flerpartsniveau (f.eks. for at samle viden, øge indflydelsen og gøre due diligence-foranstaltninger mere effektive), selv om de altid fortsat er ansvarlige for at sikre, at deres due diligence gennemføres effektivt ([152]) og i overensstemmelse med EU-konkurrenceretten. Selv om samarbejdsbaserede tilgange kan understøtte due diligence, bør virksomheder vurdere, om disse tilgange er egnede til formålet i deres specifikke kontekst, og fortsætte med at træffe yderligere foranstaltninger, hvor det er nødvendigt.

Omkostningsdeling og besparelser er ofte en fordel ved branchesamarbejde og kan være særligt nyttige for virksomheder med begrænsede ressourcer. SMV'er kan f.eks. anvende skabeloner og modelkontrakter med leverandører, som er udviklet af forretningspartnere eller arbejdsgiverorganisationer, eller samarbejde med andre virksomheder, der er aktive i samme sektor, og som kan stå over for lignende udfordringer.

Virksomheder bør også stille passende ressourcer og uddannelse til rådighed, så leverandører og andre forretningspartnere kan forstå de gældende krav i politikkerne vedrørende tvangsarbejde og gennemføre effektive due diligence-systemer. Disse ressourcer bør tilpasses risikoniveauet og den operationelle kontekst for disse leverandører og forretningspartnere. Virksomheder bør også vurdere aspekter af deres egne aktiviteter, forretningsmodel eller handelspraksis, som utilsigtet kan bidrage til risici for tvangsarbejde eller skabe hindringer for en leverandørs mulighed for at gennemføre due diligence vedrørende tvangsarbejde ([153]).

Virksomheder bør overveje kun at købe fra leverandører, der lever op til deres forventninger til ansvarlig virksomhedsadfærd. Dette kan være særligt relevant i tilfælde, hvor EU-databasen over risici for tvangsarbejde har identificeret en bestemt sektor eller et geografisk område som værende potentielt udsat for risiko for tvangsarbejde. For at gøre dette kan SMV'er overveje enkle, omkostningseffektive metoder til at screene leverandører (såsom tjeklister eller anmodninger om oplysninger om tidligere resultater) for at reducere omfanget af de ressourcer, der er nødvendige for at identificere, overvåge, afbøde eller forebygge risici eller faktiske negative indvirkninger, når først der er indgået kontrakt med en leverandør.

6.4.2. *Trin 2: Identificer og vurder risici for tvangsarbejde i virksomhedens aktiviteter, forsyningskæder og forretningsforbindelser* ([154])

6.4.2.1. Foretag en indledende kortlægning af virksomhedens risici for tvangsarbejde

Virksomheder bør foretage en bred indledende kortlægning af deres aktiviteter og, hvor det er nødvendigt, af deres forretningsforbindelser for at identificere generelle områder, hvor risici for tvangsarbejde med størst sandsynlighed vil opstå og være mest betydelige. De bør overveje risikofaktorer, der er specifikke for det geografiske område, sektoren, produktet eller virksomheden, på grundlag af relevante informationskilder ([155]). Virksomheder forventes at kortlægge generelle risikoområder på en måde, der står i forhold til deres størrelse og ressourcer, og på grundlag af oplysninger, som det med rimelighed er muligt for dem at få adgang til. EU-databasen over risici for tvangsarbejde indeholder f.eks. vejledende og ikkeudtømmende oplysninger om udbredte og alvorlige risici for tvangsarbejde, der er knyttet til specifikke geografiske områder og produkter, på grundlag af offentligt tilgængelige data ([156]). SMV'er og andre virksomheder med begrænsede ressourcer kan bruge databasen til at foretage deres indledende kortlægning. Hvis virksomheden bliver opmærksom på risici for tvangsarbejde uden for dens indledende kortlægning, bør sådanne risici også indgå i identifikationsprocessen.

([152]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 51-54, spørgsmål 12 og 13.
([153]) Afsnit 6.4.3.2 i disse retningslinjer vedrørende mulige foranstaltninger til at tilpasse eller ændre virksomhedens forretningspraksis.
([154]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 25-28 og 61-73, og ILO's og IOE's håndbog, s. 20-59.
([155]) Yderligere oplysninger om risikofaktorer findes i OECD's due diligence-retningslinjer, s. 62, spørgsmål 20, og i ILO's og IOE's håndbog, s. 22-25. Kommissionen udsteder senest den 26. juli 2027 retningslinjer i henhold til CSDDD om risikofaktorer.
([156]) Yderligere informationskilder, som kan overvejes ved vurderingen af risici for tvangsarbejde på geografisk og sektormæssigt niveau, findes i ILO's og IOE's håndbog, s. 24-25.

Den indledende kortlægning bør gennemgås regelmæssigt og ajourføres i tilfælde af større ændringer (f.eks. udvidelse af virksomheden eller dens indkøb, væsentlig udvikling af nye produkter, omstrukturering af virksomheder, troværdige oplysninger om potentielle nye risici for tvangsarbejde osv.).

6.4.2.2. Foretag en tilbundsgående vurdering af de mest betydelige risici for tvangsarbejde

På grundlag af resultaterne af den indledende kortlægning bør virksomheder foretage en tilbundsgående vurdering af aktiviteterne, leverandørerne og andre forretningsforbindelser på de områder og for de produkter, hvor de mest betydelige risici for tvangsarbejde er blevet identificeret. Vurderingen bør gøre det muligt for virksomheder at identificere de aktiviteter og forretningsforbindelser, der er forbundet med høj risiko. Virksomheder bør foretage vurderinger, når forretningsforbindelser med høj risiko endnu ikke er blevet vurderet, inden der etableres nye direkte forretningsforbindelser med høj risiko, og når risikokonteksten for forretningsforbindelser med høj risiko har ændret sig. Hvor der allerede foreligger troværdige vurderinger af risici fra visse forretningsforbindelser, er det tilrådeligt, at virksomheder gennemgår konklusionerne og fokuserer deres indsats på at håndtere risiciene.

Detaljeringsgraden og dybden i disse risikovurderinger bør stå i forhold til virksomhedernes størrelse, ressourcer og grad af involvering i risiciene samt risikoens alvor og sandsynlighed. Eksempler på vurderingsformer omfatter dokumentgennemgange, leverandørernes egenvurderinger, inspektioner på stedet og audit, arbejdstagerinterview og inddragelse af interessenter. Som grundlag for deres tilbundsgående risikovurderinger med henblik på at identificere risici for tvangsarbejde i deres aktiviteter og forsyningskæder bør virksomheder benytte ILO's vejledning om indikatorer for tvangsarbejde ([157]) og OECD's vejledning om kilder til tilbundsgående vurderinger ([158]). Virksomheder kan også anvende informationskilder, der er identificeret i EU-databasen over risici for tvangsarbejde for specifikke geografiske områder og produkter.

I situationer, der kan omfatte statspålagt tvangsarbejde, bør virksomheder vurdere den bredere retlige, institutionelle og politiske kontekst ([159]) og undersøge, om der foreligger dokumentation for en statslig politik eller en statssanktioneret praksis, der direkte eller indirekte påbyder eller legitimerer anvendelsen af ufrivillighed eller tvang i forbindelse med allokering af arbejdskraft eller andre former for misbrug af statsmyndighed, som beskrevet af ILO ([160]). Da traditionelle vurderinger på stedet og audit er stærkt kompromitterede i disse sammenhænge, skal tilbundsgående vurderinger omfatte uafhængig desk research, rapporter fra internationale organisationer, ekspertbaseret risikoanalyse og troværdige data fra civilsamfundet. EU-databasen over risici for tvangsarbejde indeholder også specifikke oplysninger om visse tilfælde af risici for statspålagt tvangsarbejde.

6.4.2.3. Vurder virksomhedens involvering i de identificerede risici for tvangsarbejde

En virksomheds grad af involvering i en risiko for tvangsarbejde er en af de faktorer, der skal tages i betragtning som led i en samlet vurdering, når det fastlægges, hvordan virksomheden bør reagere på risikoen (under trin 3), og om den bør sørge for afhjælpning (under trin 6) ([161]).

En virksomhed »forårsager« en risiko for tvangsarbejde, hvis dens aktiviteter, uanset om der er tale om handlinger eller undladelser, i sig selv er tilstrækkelige til at føre til denne risiko for tvangsarbejde.

En virksomhed forårsager i fællesskab eller »bidrager« til en risiko for tvangsarbejde, hvis dens aktiviteter sammen med andre virksomheders aktiviteter forårsager risikoen, eller hvis disse aktiviteter får en anden virksomhed til at forårsage risikoen, letter dette eller giver incitament hertil.

6.4.2.4. Prioriter de mest betydelige risici for tvangsarbejde

Hvis det ikke er muligt straks at forebygge, afbøde eller bringe alle identificerede risici for tvangsarbejde til ophør, bør virksomheder i overensstemmelse med den risikobaserede tilgang til due diligence prioritere først at håndtere de mest betydelige risici på grundlag af deres alvor og sandsynlighed ([162]).

([157]) https://www.ilo.org/publications/identification-forced-labour-guidance-practitioners og ILO: Hard to see, harder to count.

([158]) Yderligere oplysninger om potentielle kilder til vurdering af risikofaktorer for tvangsarbejde findes i OECD's due diligence-retningslinjer, s. 65-96, navnlig spørgsmål 23, 25 og 28.

([159]) ILO's og IOE's håndbog, s. 56.

([160]) ILO's og IOE's håndbog, s. 54.

([161]) Virksomheder, der er underlagt forpligtelser i henhold til direktiv (EU) 2024/1760 om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed, bør fastlægge deres grad af involvering og ansvar i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i direktivet.

([162]) Tvangsarbejde er i sig selv en meget alvorlig menneskerettighedskrænkelse. Prioritering bør derfor ikke forstås som en relativisering af skade, men som et redskab til at fokusere forebyggelses- og afbødningsindsatsen dér, hvor risiciene for tvangsarbejde er mest sandsynlige og udbredte.

Virksomheder bør identificere de risici, der straks kan håndteres helt eller delvist. Umiddelbare tiltag bør omfatte håndtering af aktiviteter, hvorigennem virksomheden forårsager eller bidrager til risici for tvangsarbejde, f.eks. ved hurtigt at træffe interne foranstaltninger såsom at ajourføre kontraktvilkår med leverandører og virksomhedens bredere indkøbspraksis eller ændre auditprotokoller, så de fokuserer på tidligere oversete risikoområder. Hvor risici er knyttet til forretningsforbindelser, bør virksomheder vurdere, om deres partnere har passende politikker og processer til at identificere, vurdere og håndtere risiciene for tvangsarbejde.

Virksomheder bør overveje at prioritere risici for statspålagt tvangsarbejde i lyset af deres alvor og høje sandsynlighed i visse sektorer, forsyningskæder og områder.

Når de mest betydelige risici er identificeret og håndteret, bør virksomheden gå videre til andre risici.

6.4.3. *Trin 3: Forebyg, afbød og bring risici for tvangsarbejde til ophør* ([163])

6.4.3.1. Vedtag passende foranstaltninger til at forebygge, afbøde eller bringe risici for tvangsarbejde til ophør

På grundlag af vurderingen af virksomhedens involvering i risiciene for tvangsarbejde bør virksomheder vedtage passende foranstaltninger for at styre og reagere på de identificerede risici.

Virksomheder bør først fokusere på forebyggelse som det primære mål med due diligence ([164]). Når risici for tvangsarbejde identificeres, bør virksomheder træffe foranstaltninger til at forebygge dem (dvs. reducere risicienes sandsynlighed eller alvor) eller, hvor forebyggelse ikke er mulig, afbøde risiciene på passende vis (dvs. reducere deres sandsynlighed eller alvor).

Hvis virksomheder identificerer en faktisk forekomst af tvangsarbejde i aktiviteterne eller forsyningskæderne for et produkt, må de i henhold til forordningen hverken bringe det i omsætning eller gøre det tilgængeligt på EU-markedet eller eksportere det ([165]).

De foranstaltninger, som virksomheder vedtager, skal i) være egnede til at opfylde målet om forebyggelse eller, alt efter omstændighederne, ophør af risici, ii) stå i forhold til risicienes alvor og sandsynlighed og til virksomhedens involvering i disse risici og iii) være passende i forhold til konteksten (såsom virksomhedens størrelse, sektor og kompleksiteten af dens forsyningskæder samt dens indflydelse over relevante forretningsforbindelser).

Mulige foranstaltninger til at forebygge, afbøde eller bringe risici for tvangsarbejde til ophør kan omfatte følgende:

— ***At udarbejde og gennemføre forebyggende eller korrigerende handlingsplaner.***

Når det er nødvendigt på grund af arten eller kompleksiteten af de krævede foranstaltninger, bør virksomheder udarbejde og gennemføre forebyggende eller korrigerende handlingsplaner, der beskriver foranstaltninger til at forebygge, bringe til ophør eller afbøde risici for tvangsarbejde. Planerne bør klart angive de relevante indikatorer for tvangsarbejde, beskrive de identificerede problemer og deres grundlæggende årsager, specificere de forebyggende eller korrigerende handlinger, der er nødvendige for at håndtere risiciene, tildele ansvar til det relevante personale eller de relevante afdelinger i virksomheden, fastsætte en klar tidsramme for gennemførelsen og, hvor det er relevant, fastsætte kvalitative og kvantitative indikatorer til måling af forbedringer ([166]).

Virksomheder, navnlig SMV'er, kan trække på støtte fra branche- og flerpartsinitiativer på dette område samt fra erhvervsorganisationer eller større forretningspartnere med henblik på at udarbejde enkle handlingsplaner med fokus på betydelige risici for tvangsarbejde.

— ***At tilpasse eller ændre forretningspraksis.***

Virksomheder bør søge at forebygge, bringe til ophør eller afbøde risici for tvangsarbejde ved at tilpasse eller ændre visse aspekter af virksomhedens aktiviteter. Dette kan f.eks. omfatte tilpasning af virksomhedens forretningsplaner, strategier og praksis (herunder indkøbspraksis, design og distribution), driftsprocesser (herunder produktionsprocesser og tidsplaner for ordrer), interne ledelsessystemer, faciliteter og infrastruktur.

([163]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 29-31 og 74-81, og ILO's og IOE's håndbog, s. 60-83.
([164]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 16.
([165]) Afsnit 3.1.
([166]) Nærmere oplysninger om indholdet af korrigerende handlingsplaner findes i ILO's og IOE's håndbog, s. 61-63, værktøj 7.

— ***At bruge og øge indflydelsen for at skabe forandring i andre virksomheder.***

Virksomheder har forskellig grad af indflydelse på andre virksomheder, hvilket bestemmer deres evne til at påvirke forbedringer i arbejdsforholdene ved at fremme forandringer i de bredere rammer eller i den uretmæssige praksis hos den forretningspartner, der forårsager skaden ([167]). Omfanget af en virksomheds indflydelse afhænger af faktorer som virksomhedens kontraktlige eller operationelle indflydelse på leverandører, omfanget eller værdien af indkøb fra den pågældende leverandør, dens markedsposition og dens rolle i forsyningskæden.

Så vidt muligt og i et omfang, der står i forhold til deres midler, bør virksomheder anvende deres indflydelse til at få forretningspartnere til at forebygge, afbøde eller bringe risici til ophør. Dette kan f.eks. indebære at indarbejde forventninger vedrørende due diligence i kontrakter, knytte forretningsmæssige incitamenter til resultaterne af due diligence og samarbejde med forretningspartnere eller myndigheder i det land, hvor risiciene for tvangsarbejde kan forekomme. Kontraktbestemmelser og forsikringer kan understøtte due diligence, men bør ledsages af passende opfølgnings- og verifikationsforanstaltninger og bør ikke i sig selv anses for tilstrækkelige.

En virksomheds begrænsede indflydelse mindsker ikke dens ansvar for at forebygge eller håndtere risici for tvangsarbejde. Hvor indflydelsen er begrænset, bør virksomheder aktivt søge måder at øge deres indflydelse på gennem samarbejdsbaserede tilgange (såsom kollektive brancheprogrammer for korrigerende foranstaltninger eller afhjælpning), kapacitetsopbygning og støtte eller samarbejde med den partner i forsyningskæden, som har indflydelse på den partner, på hvis niveau tvangsarbejdet blev identificeret.

SMV'er og andre virksomheder, som kan have begrænset indflydelse, kan søge at påvirke forretningspartnere gennem sådanne samarbejdsbaserede tilgange samt gennem kontraktlige ordninger og ved på forhånd at kontrollere, at leverandørerne handler ansvarligt. Virksomheder, der indgår kontraktforhold med SMV'er, bør sikre, at kontraktvilkårene er rimelige, og overveje, om der er behov for specifikke støtteforanstaltninger for SMV'en.

Ved risici, der er knyttet til forretningspartnere, som en virksomhed ikke har et kontraktforhold med, kan virksomheder, hvor det er muligt, anmode deres kontraktlige forretningspartnere om at rette indkøb eller andre aktiviteter mod partnere, der er prækvalificerede eller har troværdige due diligence-processer for deres leverandører, eller bede deres leverandører om at gøre dette. De kan også samarbejde direkte med de forretningspartnere med høj risiko, som de ikke har et kontraktforhold med, på samme måde som med deres kontraktlige partnere, herunder gennem samarbejdsbaserede tilgange, der minimerer dobbelte og/eller uforholdsmæssigt omfattende dataanmodninger.

Hvis risiciene for tvangsarbejde skyldes systemiske forhold uden for en virksomheds kontrol (f.eks. høje fattigdomsrater, systemisk forskelsbehandling af minoritetsgrupper), bør denne virksomhed søge at håndtere disse forhold gennem samarbejde med regeringer, identifikation af eksisterende initiativer eller branchesamarbejde ([168]). Det kan dog være tilfældet, at regeringer i situationer, der involverer statspålagt tvangsarbejde, ikke er villige til at samarbejde om eller tage fat på systemiske udfordringer, som virksomheder rejser ([169]).

SMV'er, der opererer i regioner med høj risiko, kan tilslutte sig kollektive initiativer eller samarbejde med NGO'er eller branchegrupper, der samarbejder med de pågældende regeringer.

— ***At støtte forretningsforbindelsen.***

Virksomheder bør iværksætte forholdsmæssige, risikobaserede bestræbelser på at støtte leverandører og andre forretningspartnere i identifikationen, forebyggelsen og afbødningen af risici. Støtteforanstaltninger kan f.eks. omfatte samarbejde med dem om udvikling og gennemførelse af forebyggende eller korrigerende handlingsplaner, ydelse af teknisk vejledning eller uddannelse til dem, lettelse af deres deltagelse i og engagement i relevante initiativer på dette område og med forretningspartnere eller lettelse af adgangen til lokale tjenesteudbydere, kapacitetsopbygning, uddannelse, opgradering af styringssystemer og, hvor det er relevant, finansiel støtte og indkøbsforpligtelser. I forholdet mellem en større virksomhed og dens SMV-forretningspartnere bør støtten være målrettet og stå i forhold til SMV'ens ressourcer, viden og begrænsninger.

([167]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 78, spørgsmål 36.
([168]) Yderligere oplysninger om, hvordan systemiske forhold kan håndteres, findes i OECD's due diligence-retningslinjer, s. 76, boks 6.
([169]) ILO's og IOE's håndbog, s. 54.

— ***At afbryde forretningsforbindelsen.***

Hvis virksomheder identificerer en risiko for tvangsarbejde i deres forsyningskæder, som ikke kan håndteres, bør de som sidste udvej overveje at afbryde forbindelsen til leverandøren eller forretningspartneren. Virksomheder bør navnlig overveje at afbryde forbindelsen, når de identificerede risici for tvangsarbejde ikke kan afhjælpes, når der ikke er nogen rimelig udsigt til forandring, når tidligere forsøg på at forebygge eller afbøde risiciene er mislykkedes, og når den forretningspartner, der forårsager risikoen, ikke træffer eller ikke kan træffe umiddelbare foranstaltninger for at forebygge eller afbøde dem. Hvor det er muligt, bør virksomheder udøve deres indflydelse.

Når alle bestræbelser på at ændre situationen – herunder ved at udøve eller øge indflydelsen – har været forgæves, og risikoen for tvangsarbejde fortsat består, er virksomheden nødt til at afbryde forretningsforbindelsen.

I et sådant tilfælde bør virksomheden sikre en ansvarlig afbrydelse af forbindelsen på grundlag af overholdelse af national lovgivning, internationale arbejdsstandarder og kollektive overenskomster. Den bør på forhånd drøfte mulige eskaleringsforanstaltninger for afbrydelse af forbindelsen med forretningspartneren og give ledelsen og, hvor en sådan findes, fagforeningen detaljerede oplysninger til støtte for beslutningen om at afbryde forbindelsen. Virksomheden bør træffe foranstaltninger for at forebygge, afbøde eller bringe eventuelle negative virkninger, der følger af afbrydelsen af forbindelsen, til ophør, give den berørte forretningspartner et rimeligt varsel og løbende revurdere beslutningen.

Den omstændighed, at forretningsforbindelsens varighed er fastsat i en kontrakt, eller at leverandøren er en afgørende forretningspartner, kan ikke med held påberåbes af den erhvervsdrivende som begrundelse for at undgå at overholde forbuddet mod tvangsarbejde,

I tilfælde af statspålagt tvangsarbejde, hvor en virksomheds indflydelse normalt er virkningsløs over for statslige påbud, og afhjælpning sjældent er mulig, kan afbrydelse af forbindelsen være den eneste levedygtige foranstaltning til at afbøde eller bringe risikoen for tvangsarbejde til ophør.

6.4.4. *Trin 4: Overvåg og vurder gennemførelsen og resultaterne* ([170])

6.4.4.1. Overvåg gennemførelsen og effektiviteten af virksomhedens due diligence-foranstaltninger

Virksomheder bør foretage løbende overvågning for at vurdere gennemførelsen og effektiviteten af deres due diligence-foranstaltninger i forbindelse med tvangsarbejde, navnlig deres reaktioner på risici for tvangsarbejde, og, hvor det er relevant, af eventuelle brancheinitiativer og initiativer med flere interessenter, som de deltager i.

Overvågningen bør række ud over virksomhedens egne aktiviteter og omfatte overvågning og periodiske vurderinger af forretningspartnere og leverandører med henblik på at kontrollere, om risikobegrænsende foranstaltninger gennemføres, og om de er effektive med hensyn til at håndtere risiciene eller skal tilpasses.

Hvor det er muligt, bør overvågningen baseres på meningsfulde kvalitative og kvantitative indikatorer til måling af fremskridt i forhold til målene, såsom andelen af forebyggende eller korrigerende foranstaltninger, der er gennemført inden for de planlagte tidsfrister, andelen af interessenter, der mener, at risiciene er blevet håndteret tilstrækkeligt, eller at klagemekanismerne er effektive, og hyppigheden af tilbagevendende problemer, der er forbundet med tidligere identificerede risici. Virksomheder bør sikre, at indikatorerne er udformet, så de giver indsigt i, om tiltagene gennemføres effektivt i praksis og fører til bedre resultater.

De konkrete metoder, der anvendes til at overvåge gennemførelsen, og hyppigheden af overvågningen vil afhænge af virksomhedens driftsmæssige kontekst, størrelse og risikoprofil. Overvågningsmetoder kan omfatte vurdering af oplysninger fra klagemekanismer og feedback fra interessenter ([171]). De mest alvorlige og sandsynlige risici for tvangsarbejde, hvad enten de forekommer i virksomhedens egne aktiviteter eller er knyttet til dens forretningsforbindelser, bør være genstand for den mest intensive og hyppige overvågning.

([170]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 32 og 82-84, og ILO's og IOE's håndbog, s. 84-87.

([171]) Yderligere oplysninger om, hvordan virksomheder kan overvåge deres due diligence-aktiviteter, findes i OECD's due diligence-vejledning, s. 82-83, spørgsmål 42.

Når risiciene vedrører statspålagt tvangsarbejde, bør virksomheder fokusere på at overvåge data fra ILO og uafhængige eksperter. SMV'er kan gøre brug af kollektiv overvågning gennem brancheinitiativer eller initiativer med flere interessenter, integrere kontrol af tvangsarbejde i eksisterende overvågningsprocesser og fokusere på at overvåge et begrænset antal meningsfulde fremskridtsindikatorer, der gør det muligt at vurdere effektiviteten af mulige due diligence-foranstaltninger (såsom antallet af klager fra arbejdstagere, der er indgivet og løst).

6.4.4.2. Brug resultaterne af overvågningen til at forbedre virksomhedens due diligence-proces i forbindelse med tvangsarbejde

Virksomheder bør bruge resultaterne af deres overvågningsproces og afhjælpningsmekanismer til at forbedre deres due diligence-politik og deres tiltag i forbindelse med tvangsarbejde. Hvor det er relevant, bør due diligence-politikken, de identificerede risici for tvangsarbejde og foranstaltningerne til at håndtere tvangsarbejde ajourføres i overensstemmelse med resultaterne af overvågningen og under behørig hensyntagen til relevante oplysninger fra interessenter.

6.4.5. *Trin 5: Kommuniker om, hvordan risici håndteres* ([172])

6.4.5.1. Kommuniker eksternt om relevante oplysninger om virksomhedens due diligence i forbindelse med tvangsarbejde ([173])

Virksomheder bør offentliggøre relevante oplysninger om deres due diligence i forbindelse med tvangsarbejde. Dette bør omfatte oplysninger om integrationen af due diligence i deres interne politikker og ledelsessystemer, de områder, hvor der er identificeret betydelige risici for tvangsarbejde, de kriterier, der er anvendt til at prioritere risici for tvangsarbejde, de aktiviteter, der er gennemført for at forebygge eller afbøde disse risici, og resultaterne af disse aktiviteter. Hvor det er muligt, bør virksomheder også oplyse om tidsplaner og pejlemærker for forbedring, de metoder, der anvendes til at overvåge gennemførelsen og resultaterne, og oplysninger om, hvordan virksomheden yder afhjælpning eller samarbejder om afhjælpning.

Virksomheder bør sikre, at de offentliggjorte oplysninger er tilgængelige og hensigtsmæssige, og at de er tilstrækkelige til at dokumentere, at virksomhedens håndtering af den konkrete risiko for tvangsarbejde er passende ([174]).

SMV'er kan fokusere på enkle kommunikationstiltag såsom at medtage en kort ajourføring i deres årsrapporter eller dele resultater med medarbejdere og centrale interessenter.

6.4.5.2 Overvej særlige kommunikationsformer for følsomme oplysninger

Virksomheder bør vurdere, om kommunikationen vedrører følsomme oplysninger, der er underlagt regler om fortrolighed i henhold til national ret eller kontrakter (f.eks. kunders identitet, prisoplysninger, leverandørforhold), eller medfører potentielle risici for interessenter eller personale. I sådanne tilfælde bør virksomheder overveje at anvende særlige kommunikationsformer, såsom kun at give visse personer adgang eller anonymisere kilderne ([175]).

I tilfælde af statspålagt tvangsarbejde bør virksomheder være særligt opmærksomme på, at offentliggørelser eller rapportering ikke udløser repressalier mod lokalt personale, leverandører eller de berørte arbejdstagere.

([172]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 33 og 85-87, og ILO's og IOE's håndbog, s. 88-90.

([173]) Disse retningslinjer pålægger ikke virksomheder nogen rapporteringsforpligtelser. Virksomheder, der er omfattet af rapporteringsforpligtelser i henhold til direktiv (EU) 2024/1760 om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed og direktiv (EU) 2022/2464 for så vidt angår virksomheders bæredygtighedsrapportering, bør kommunikere oplysninger om due diligence i forbindelse med tvangsarbejde i overensstemmelse med kravene i disse direktiver og den nationale lovgivning, der gennemfører dem.

([174]) Nærmere oplysninger om passende måder at kommunikere oplysninger om due diligence på findes i OECD's due diligence-vejledning, s. 85-86, spørgsmål 46.

([175]) Yderligere oplysninger om kommunikation af følsomme oplysninger findes i OECD's due diligence-vejledning, s. 86-87, spørgsmål 47.

6.4.6. *Trin 6: Yd eller samarbejd om afhjælpning* ([176])

6.4.6.1. Yd eller samarbejd om afhjælpning af negative indvirkninger i form af tvangsarbejde

Når de risici for tvangsarbejde, der er identificeret under trin 2, og som er blevet håndteret bedst muligt under trin 3, faktisk materialiserer sig i situationer med tvangsarbejde, skal virksomhederne overholde forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde og bør være rede til, når det er relevant i henhold til internationale due diligence-standarder, at deltage i afhjælpning.

I hvilket omfang virksomhederne har ansvar for afhjælpning, afhænger af deres involvering i de negative indvirkninger i form af tvangsarbejde. Derfor:

— bør virksomheder, der forårsager eller bidrager til (dvs. sammen med andre forårsager) en negativ indvirkning i form af tvangsarbejde, yde eller samarbejde om afhjælpning af den pågældende indvirkning

— kan virksomheder, som ikke har forårsaget eller bidraget til en negativ indvirkning i form af tvangsarbejde, anvende deres indflydelse til at tilskynde den forretningspartner, der forårsager indvirkingen, til at afhjælpe den.

Afhjælpning indebærer, at berørte personer eller lokalsamfund tilbageføres til en situation, der svarer til eller er så tæt som muligt på den situation, de ville have befundet sig i, hvis tvangsarbejdet ikke havde forekommet ([177]). Den bør stå i et rimeligt forhold til virksomhedens involvering i indvirkningen samt til indvirkningens omfang. Desuden indebærer afhjælpning, at de underliggende årsager til tvangsarbejde håndteres, og at fremtidige misbrug forhindres.

Afhængigt af omstændighederne (navnlig karakteren og omfanget af den indvirkning, som tvangsarbejdet har haft) bør afhjælpning omfatte en eller flere af følgende foranstaltninger ([178]):

— Restitution (f.eks. genoprettelse af frihed eller bevægelsesfrihed, tilbagelevering af identitetsdokumenter eller andre konfiskerede værdigenstande, tilbagebetaling af rekrutteringsgebyrer, tilbagebetaling af tilbageholdte lønninger eller deposita, genoprettelse af adgangen til væsentlige tjenester)

— Rehabilitering (f.eks. medicinsk eller psykologisk bistand til ofre, juridisk bistand og sociale tjenester, erhvervsuddannelse, anden beskæftigelse og indkomstmuligheder)

— Finansiel kompensation (f.eks. kompensation for tabt arbejdsfortjeneste, ubetalte lønninger, uforholdsmæssigt meget overarbejde, fysisk eller psykisk lidelse, urimelige forhold knyttet til sårbarhed, bedrag, isolation, intimidering og trusler eller urimelige arbejds- og levevilkår)

— Ikkefinansiel kompensation (f.eks. nedsat arbejdstid, yderligere årlig ferie, forbedrede sikkerhedsforhold eller indkvarteringsfaciliteter)

— Garantier for ikkegentagelse (f.eks. nye virksomhedspolitikker, ledelsessystemer og praksisser, oplysnings- og uddannelseskampagner, praksisser på personaleområdet, programmer for regeloverholdelse eller leverandørengagement)

— Satisfaktion (f.eks. ophør med den krænkende adfærd, undskyldninger, anerkendelse af ansvar, erklæringer til genoprettelse af værdighed, mindehøjtideligheder)

— Interne ansvarligheds- eller disciplinære foranstaltninger (f.eks. afskedigelse af medarbejdere, der er ansvarlige for indvirkningen).

Når virksomheder fastlægger passende afhjælpning, bør de tage hensyn til eksisterende nationale og internationale standarder eller regler om afhjælpning (eller fortilfælde for afhjælpning ydet i lignende sager, hvis sådanne standarder ikke findes) og gå i meningsfuld dialog med berørte interessenter for at forstå deres præferencer med hensyn til, hvad der udgør passende afhjælpning.

([176]) OECD's due diligence-retningslinjer, s. 34-36 og 88-91, og ILO's og IOE's håndbog, s. 80-83.
([177]) Betragtning 36 i FOT.
([178]) Nærmere oplysninger om materielle former for afhjælpning findes i ILO's og IOE's håndbog, s. 80-82, værktøj 9.

SMV'er kan overveje at støtte afhjælpning gennem tiltag, der står i forhold til deres begrænsede ressourcer, såsom at tilslutte sig brancheinitiativer, samarbejde med NGO'er, engagere sig med fagforeninger, deltage i platforme med flere interessenter eller dele omkostningerne til afhjælpning med andre SMV'er.

6.4.6.2. Yd afhjælpning, eller samarbejd med afhjælpningsmekanismer

Hvor det er relevant, bør virksomheder yde afhjælpning eller samarbejde med legitime afhjælpnings- eller klagemekanismer, hvorigennem arbejdstagere eller andre berørte interessenter og rettighedshavere kan indgive klager over tvangsarbejde. Disse mekanismer har til formål at yde afhjælpning til personer, som allerede har været udsat for en negativ indvirkning, men kan også fungere som et system for tidlig varsling med henblik på at rejse bekymringer om potentielle indvirkninger eller at påpege praksisser, der kræver korrigerende foranstaltninger for at forhindre fremtidig skade.

Statsbaserede klagemekanismer omfatter retslige procedurer (herunder strafforfølgning, retssager og voldgift), ikkedomstolsbaserede procedurer (såsom specialiserede offentlige organer, tilsynsorganer, arbejdsretlige domstole eller nationale menneskerettighedsorganer) og andre mekanismer (såsom OECD's nationale kontaktpunkter for ansvarlig virksomhedsadfærd). Virksomheder bør samarbejde i god tro med disse mekanismer og kan være forpligtet til at gøre dette i henhold til gældende strafferetlige, administrative, arbejdsretlige eller andre retlige rammer. Ikkestatsbaserede klagemekanismer omfatter klagemekanismer på operationelt plan, rammeaftaler mellem virksomheder og fagforeninger, initiativer med flere interessenter, lokalsamfundsbaserede klagemekanismer, kollektive overenskomster, virksomheders klagemekanismer i forsyningskæden, partnerskaber mellem virksomheder og leverandører samt kollektive mekanismer ledet af virksomheder.

I situationer med statspålagt tvangsarbejde kan afhjælpning være utilgængelig for ofrene og umulig for virksomheder at tilvejebringe, navnlig gennem statsbaserede mekanismer. Ifølge ILO kræver effektiv afhjælpning i sådanne situationer som minimum, at (1) regeringen anerkender problemet og oprigtigt forpligter sig til reformer, (2) overvågning eller vurdering foretaget af uafhængige tredjeparter er tilladt med faste garantier fra staten for deltagernes sikkerhed og beskyttelse, og (3) en uafhængig og troværdig klagemekanisme er tilgængelig for berørte personer og har mandat til at gå i direkte dialog med offentlige myndigheder. Hvis disse betingelser ikke er opfyldt, bør virksomheder prioritere ansvarlig tilbagetrækning ([179]).

6.4.6.3. Etabler klagesystemer/klagemekanismer på operationelt plan

Klagesystemer (også benævnt klagemekanismer på operationelt plan) er en type ikkestatsbaseret klagemekanisme, der etableres og forvaltes af enkelte virksomheder eller samarbejdsinitiativer for at gøre det muligt for arbejdstagere og andre interessenter at rejse bekymringer, som har direkte forbindelse til virksomhedens egne aktiviteter eller dens forretningspartneres aktiviteter. Disse omfatter f.eks. interne klagesystemer for arbejdstagere eller klagesystemer, der drives af tredjeparter. Klager og afhjælpningsprocesser bør give input til risikoidentifikation, prioritering, handlingsplaner, overvågning og andre due diligence-foranstaltninger.

Virksomheder bør etablere klagemekanismer på operationelt plan, der opfylder visse kvalitetskriterier – de bør være legitime, tilgængelige, forudsigelige, rimelige, gennemsigtige, forenelige med rettighederne, en kilde til løbende læring og baseret på engagement og dialog ([180]). Derudover bør virksomheder sikre, at der findes en klar proces for modtagelse og behandling af klager, herunder et klart anvendelsesområde og mandat, passende bemanding og ressourcer, klare tidsfrister for løsning af klager og ydelse af afhjælpning samt effektive henvisningsprocedurer ([181]). Virksomheder bør træffe foranstaltninger for at sikre sikkerheden og rettighederne for klagere, ofre og andre interessenter og for at undgå risikoen for repressalier mod dem, herunder ved efter omstændighederne at sikre fortroligheden af identiteten på den person eller organisation, der indgiver klagen.

SMV'er kan overveje enkle og tilgængelige kanaler, der opfylder ovennævnte kvalitetskriterier (såsom onlinebeskedapplikationer eller forslagskasser), og som gør det muligt for arbejdstagere og andre berørte interessenter på sikker vis at rejse bekymringer og for virksomheden at reagere effektivt.

([179]) ILO's og IOE's håndbog, s. 56.
([180]) OECD's due diligence-vejledning, s. 34-36 og 88-91, og FN's vejledende principper.
([181]) Henvisning til relevante tjenester såsom krisecentre, psykosocial støtte, retshjælp, sundhedstjenester og pålidelige kontakter hos retshåndhævende myndigheder. Se ILO's og IOE's håndbog, s. 45.

7. **INDGIVELSE AF OPLYSNINGER OM MULIGE OVERTRÆDELSER AF FORBUDDET MOD PRODUKTER FREMSTILLET VED TVANGSARBEJDE**

7.1. **Indledning**

Denne del af retningslinjerne, som kræves i henhold til artikel 11, første afsnit, litra h), i forordningen, har til formål at hjælpe enkeltpersoner, sammenslutninger og andre (»indgivere«) med at strukturere og udarbejde indgivelser af oplysninger om mulige overtrædelser af forbuddet tvangsarbejde i henhold til forordningen, så de effektivt kan behandles og undersøges af Kommissionen og de kompetente myndigheder.

7.2 **Indgivelse af oplysninger**

7.2.1. *Indgivelse af oplysninger*

Oplysninger kan indgives via det fælles kontaktpunkt for indgivelse af oplysninger, som vil være tilgængeligt via den fælles portal for tvangsarbejde fra den 14. december 2027.

»Enhver fysisk eller juridisk person eller enhver sammenslutning, der ikke har status som juridisk person« kan indgive oplysninger via det fælles kontaktpunkt for indgivelse af oplysninger ([182]). Dette omfatter enkeltpersoner, herunder ofre for tvangsarbejde, virksomheder, erhvervsorganisationer, nonprofitorganisationer og civilsamfundsorganisationer, forbruger-organisationer, fagforeninger og andre organisationer.

Indgivere kan indgive oplysninger enten direkte eller gennem en mellemmand (f.eks. en juridisk rådgiver eller en sammenslutning), som fungerer som kontaktpunkt for den ledende kompetente myndighed.

I EU skal de kompetente myndigheder sikre, at indgivere, der er whistleblowere som defineret i whistleblowerdirektivet ([183]), og som er kommet i besiddelse af oplysninger om overtrædelser af forordningen i arbejdsrelateret sammenhæng, modtager tilstrækkelig beskyttelse mod risikoen for repressalier i overensstemmelse med kravene i dette direktiv. Kommissionen anvender også proceduremæssige garantier i forbindelse med undersøgelser af påstået tvangsarbejde uden for EU.

7.2.2. *Oplysninger, der skal indgives*

Indgivere skal indgive oplysninger i god tro og skal angive begrundelsen og fremlægge beviser til støtte for deres påstande ([184]). Kommissionen ser bort fra indgivelser af oplysninger, der åbenbart er ufuldstændige, grundløse eller fremsat i ond tro.

Nedenfor findes en liste over de oplysninger, der vil være mest nyttige, for at Kommissionen og de kompetente myndigheder effektivt og hensigtsmæssigt kan vurdere mulige overtrædelser af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde. Indgivere opfordres til at indgive de oplysninger, som de har adgang til. Oplysningerne anføres under følgende fire overskrifter: kontaktoplysninger, påstande, bevismateriale og oplysninger om de berørte erhvervsdrivende og produkter.

7.2.3. *Kontaktoplysninger*

Indgiveren eller dennes repræsentant bør angive sine kontaktoplysninger, således at Kommissionen eller en kompetent myndighed kan stille supplerende spørgsmål på fortrolig vis og underrette indgiveren om resultatet af vurderingen. Interessenter vil kunne indgive oplysninger anonymt via det fælles kontaktpunkt for indgivelse af oplysninger, men dette kan begrænse mulighederne for fremtidig kommunikation med dem.

([182]) Artikel 9, stk. 2, i FOT.

([183]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1937 af 23. oktober 2019 om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten (EUT L 305 af 26.11.2019, s. 17).

([184]) Artikel 9, stk. 2, i FOT.

7.3. **Påstande om tvangsarbejde**

Ved brug af det fælles kontaktpunkt for indgivelse af oplysninger vil indgivere blive vejledt gennem de forskellige trin med henblik på at forklare konteksten for og begrundelsen for deres indgivelse. Indgivere opfordres til så udførligt som muligt at redegøre for deres påstande om, at et produkt er fremstillet ([185]) ved tvangsarbejde. De bør derfor medtage oplysninger om:

- hvorvidt det påståede tvangsarbejde er pålagt privat eller af en statslig myndighed
- hvor det påståede tvangsarbejde angiveligt har fundet sted, og hvilken arbejdsrelateret aktivitet det vedrører (landbrug/høst, produktion/fremstilling, minedrift/udvinding, andet)
- hvor længe det påståede tvangsarbejde har stået på
- hvorfor den påståede adfærd opfylder definitionen af tvangsarbejde (afsnit 3.2), og hvilke relevante risikoindikatorer der foreligger (afsnit 3.4)
- typen af og antallet af arbejdstagere/ofre, der berøres af overtrædelsen (herunder om børn er involveret)
- kontaktoplysninger på enhver person eller organisation, der kan afgive forklaring (forudsat at de samtykker i at blive kontaktet).

Indgivere bør også angive, om tilsvarende oplysninger, så vidt de ved, allerede er indgivet til den samme eller en anden offentlig eller retslig myndighed (og i givet fald hvilken) og/eller til medierne eller andre undersøgende nyhedsmedier.

7.4. **Bevismateriale vedrørende tvangsarbejde og støttedokumenter**

Indgivere bør, hvor det er muligt, fremlægge relevant bevismateriale, der underbygger påstandene om tvangsarbejde. Sådant bevismateriale kan antage mange forskellige former, herunder de eksempler, der er anført i afsnit 4.7.

7.5. **Oplysninger om de berørte erhvervsdrivende og/eller produkter**

Indgivere bør i deres indgivelser medtage oplysninger om de erhvervsdrivende og/eller produkter, som påstandene vedrører.

Vedrørende erhvervsdrivende vil følgende oplysninger være mest nyttige:

- Kontaktoplysninger på den eller de erhvervsdrivende (navne og adresser), der fremstiller, importerer, distribuerer eller sælger de produkter, som angiveligt er fremstillet ved tvangsarbejde i EU, eller eksporterer sådanne produkter fra EU, herunder om muligt oplysninger om den eller de medlemsstater, hvor en sådan fremstilling, import, distribution, salg eller eksport finder sted
- Om muligt en beskrivelse af erhvervsaktiviteterne hos den eller de erhvervsdrivende, som påstandene vedrører
- Om muligt en forklaring på enhver forbindelse mellem indgiveren og den eller de erhvervsdrivende, som påstandene vedrører (f.eks. ansat, konkurrent, kunde), og på, om indgiveren har været i kontakt med den eller de pågældende erhvervsdrivende vedrørende påstanden.

([185]) Dette omfatter udvinding i tilfælde af råvarer og høst i tilfælde af landbrugsprodukter samt alle led i produktionen og fremstillingen af et færdigt produkt.

Vedrørende produkter vil følgende oplysninger være mest nyttige:

- En beskrivelse af det eller de produkter, som angiveligt er fremstillet ved tvangsarbejde, og deres tilknytning til EU-markedet (f.eks. sted(er) for fremstilling eller import til EU, salgssted(er) i EU eller eksportsted(er) fra EU), herunder om muligt HS-koden eller KN-koden
- Hvis relevant en beskrivelse af de dele, som angiveligt er fremstillet ved tvangsarbejde
- Om muligt fotografier af det eller de berørte produkter
- Om muligt oplysninger om produktets forsyningskæde, herunder fabrikanter eller producenter, der fremstiller det eller de færdige produkter, og i givet fald oplysninger om leverandører af inputmaterialer og råvarer, med angivelse af, hvilken eller hvilke dele af forsyningskæden der angiveligt er berørt af tvangsarbejde
- Hvis de foreligger, produktidentifikationsoplysninger (f.eks. beskrivelse, navn eller mærke på produktet, type, reference, model, parti- eller serienummer, der er anbragt på produktet eller dets emballage eller i et tilhørende dokument, QR-koder eller stregkoder).

7.6. **Hvordan behandles de indgivne oplysninger?**

7.6.1. *Indledende vurdering*

Når Kommissionen modtager oplysninger om påståede overtrædelser via det fælles kontaktpunkt for indgivelse af oplysninger, undersøger den først, om de modtagne oplysninger kan antages til behandling, og ser bort fra indgivelser, der åbenbart er ufuldstændige, grundløse eller fremsat i ond tro.

Hvis oplysningerne kan antages til behandling og vedrører påstået tvangsarbejde, der angiveligt finder sted uden for EU, vurderer Kommissionen dem selv. Hvis oplysningerne vedrører påstået tvangsarbejde, der angiveligt finder sted på en EU-medlemsstats område, videresender Kommissionen de modtagne oplysninger til den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat, som derefter vurderer oplysningerne.

Den ledende kompetente myndighed kontakter derefter indgiveren for inden for rimelig tid at bekræfte modtagelsen af indgivelsen af oplysninger.

Den ledende kompetente myndighed vurderer derefter omhyggeligt og upartisk de modtagne oplysninger sammen med andre relevante oplysninger fra andre kilder, og denne vurdering vil danne grundlag for dens afgørelser om en eventuel undersøgelse.

7.6.2. *Dialog med indgiveren*

Den ledende kompetente myndighed kan kontakte indgiveren under sin vurdering eller en efterfølgende undersøgelse for at anmode om præciseringer eller yderligere oplysninger. Hvis der er gået lang tid siden indgivelsen af oplysninger, kan den ledende kompetente myndighed høre indgiveren om eventuelle ændringer i situationen eller om eventuelle nye beviser.

Den ledende kompetente myndighed underretter indgiveren inden for rimelig tid om resultatet af sin vurdering, navnlig om, hvorvidt den har besluttet at gå videre med undersøgelsen eller ej. Den præcise frist afhænger af den enkelte sags særlige omstændigheder.

7.7. **Fortrolighed og databeskyttelse**

7.7.1. *Fortrolighed*

De oplysninger, som indgiveren har indgivet, vil udelukkende blive anvendt til at undersøge påståede overtrædelser af forbuddet mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde i henhold til forordningen, medmindre andet kræves i henhold til EU-retten eller national ret i overensstemmelse med EU-retten. Hvis oplysningerne også indeholder påstande om strafbare forhold, kan sådanne oplysninger navnlig også deles med medlemsstaternes relevante myndigheder med henblik på strafferetlige efterforskninger.

Kommissionen og de kompetente myndigheder behandler de afgivne oplysninger og indgiverens identitet fortroligt i overensstemmelse med EU-retten og national ret i overensstemmelse med EU-retten.

Indgivelser af oplysninger behandles derfor fortroligt, medmindre indgiveren udtrykkeligt angiver, at visse oplysninger ikke er fortrolige, eller oplysningerne allerede er offentligt tilgængelige.

Selv om Kommissionen kan videregive generelle oplysninger i sammenfattet form, vil den gøre dette på en måde, der beskytter indgiverens identitet, oplysningernes fortrolighed og andre parters fortrolighed.

7.7.2. *Behandling af personoplysninger*

Enhver behandling af personoplysninger, som foretages af Kommissionen og de kompetente myndigheder, gennemføres i overensstemmelse med EU-retten om beskyttelse af personoplysninger, navnlig databeskyttelsesforordningen ([186]), databeskyttelsesforpligtelserne for EU-institutioner og -organer, der sikrer overholdelsen af GDPR ([187]), samt direktivet om beskyttelse af fysiske personer ([188]).

([186]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

([187]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1725 af 23. oktober 2018 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af forordning (EF) nr. 45/2001 og afgørelse nr. 1247/2002/EF (EUT L 295 af 21.11.2018, s. 39).

([188]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 89).